

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fil'akovského v právnej veci **žalobcu: Poradňa pre občianske a ľudské práva, so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice, IČO: 37 867 270, právne zastúpeného Mgr. Vandou Durbákovou, advokátkou, so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice, proti žalovaným: 1. Okresný úrad Prešov, so sídlom Námestie mieru 3, 080 01 Prešov, 2. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, so sídlom Stromová 1, 813 30 Bratislava, IČO 00 164 381, o návrhu na začatie konania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 27. februára 2019 č. k. 29C/14/2016-411 takto**

r o z h o d o l:

Potvrďuje rozsudok.

Návrh na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie **zamieta**.

Stranám sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobu zamietol. Nárok na náhradu trov konania sporovým stranám nepriznal.

2. Súd I. inštancie vec právne posúdil okrem iného podľa ustanovenia § 2, § 2a, § 5 odsek 1, 2, § 8a odsek 1, § 9a, § 11 odsek 1, 2, zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom

zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), (ďalej len „zákon č. 365/2004 Z.z.“), § 19 odsek 4, 5, 6, 7, § 29 odsek 7, 8 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 5, § 8 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou doručenu súdu dňa 19.1.2016 výrokmi I. a II. žiadal určiť, že žalovaní v 1. a 2. rade porušili zásadu rovnakého zaobchádzania prijatím rozhodnutí o určení spoločného školského obvodu č. OÚ-PO-OS1/2014/024175-9 zo dňa 4.12.2014 a č. 2015-4945/20922:3-100A zo dňa 30.4.2015, ktorým udržali existujúci protiprávny stav vzdelávania rómskych detí z obce Malý Slivník v ZŠ s MŠ v Terni vrátane neprijatia účinných opatrení na predchádzanie a odstránenie diskriminácie rómskych detí. Výrokom III. žiadal uložiť žalovaným v 1. a 2. rade v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku vypracovať plán na odstránenie protiprávneho stavu obsahujúci analýzu kapacít základných škôl v okolitých mestách a v obciach zohľadňujúc etnické a sociálne zloženie žiakov a žiačok na týchto základných školách vrátane návrhu účinných opatrení na odstránenie diskriminácie rómskych detí z obce Malý Slivník. Súčasne mala byť žalovaným v 1. a 2. rade od prvého dňa nasledujúceho školského roka uložená povinnosť po vypracovaní plánu na odstránenie protiprávneho stavu plniť v ňom stanovené opatrenia.

4. Podaním doručeným súdu dňa 23.11.2016 požiadal žalobca o pripustenie zmeny žalobného návrhu vo výrokoch I. a II., v zmysle ktorých žiadal určiť, že žalovaní porušili zásadu rovnakého zaobchádzania aj prijatím ďalších rozhodnutí o určení školského obvodu, a to č. OÚ-PO-OSI-2016/006217-33 zo dňa 27.5.2016, ako aj rozhodnutím č. 2016-19487/32247:2-10A0 zo dňa 17.8.2016, ako aj v bode IV. žalobného návrhu, v zmysle ktorého žiadal uložiť žalovaným povinnosť do 2 rokov od právoplatnosti rozsudku splniť plán na odstránenie protiprávneho stavu vypracovaného v rámci tohto súdneho konania. Následne zmenu žaloby vo výroku IV. upresnil podaním doručeným súdu dňa 31.1.2017, ktorým žiadal uloženie povinnosti splniť plán na odstránenie protiprávneho stavu do 2 rokov od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie zmenu žalobného návrhu pripustil na pojednávaní konanom dňa 1.2.2017.

5. Žalobca v žalobe tvrdil, že je aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby, keďže rozhodnutia žalovaných prispeli k pretrvávaniu protiprávneho stavu neodstránením diskriminácie rómskych detí z obce Malý Slivník, čo predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorým sú dotknuté práva väčšieho počtu osôb. Zároveň je ohrozený verejný záujem spočívajúci v tom, aby žalovaní konali v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania a v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, ktoré boli alebo by mohli byť porušením tejto zásady porušené alebo ohrozené. Verejný záujem je v samej podstate ohrozený už len tým, že popisovaným konaním žalovaných dochádza k porušovaniu práva neurčitého väčšieho počtu rómskych detí.

6. Pre posúdenie toho, či dochádza k segregácii vo vzdelávaní, nie je podstatný diskriminačný úmysel, teda prijímanie opatrení, ktoré vo svojom dôsledku prispievajú k segregácii rómskych detí vo vzdelávaní, ale aj neprijímanie účinných opatrení na odstránenie segregácie jej porušením legislatívy na ochranu pred diskrimináciou.

7. Žalovaní žiadali žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedli, že v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Pri vydaní napadnutých rozhodnutí postupovali podľa príslušných hmotnoprávných predpisov a v súlade s ustanoveniami správneho poriadku. Iba samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou rómskych žiakov neznamena, že ide o diskriminačné konanie. O diskrimináciu by mohlo ísť najmä vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú vzdelávaní v takýchto triedach z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. V danom prípade preukázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania by mala škola, prípadne jej zriaďovateľ, pretože ak by sa zistilo, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, príslušné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu by mala prijať škola, na ktorej k údajnej diskriminácii dochádza.

8. Pokiaľ ide o návrh žalobcu zabezpečiť vzdelávanie rómskych žiakov z obce Malý Slivník v sociálne a etnicky rôznorodom kolektíve uzavretím dohody o spoločnom školskom obvode s dvoma či viacerými školami, nie je v právomoci žalovaných, ale iba v právomoci jednotlivých obcí.

9. Žalovaní mali za to, že žalobca nepreukázal, že údajné vzdelávanie rómskych žiakov v etnicky homogénnych triedach sa uskutočňuje z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Zo samotného konania žalovaných jasne vyplýva snaha v prvom rade o to, aby žiaci z obce Malý Slivník boli riadne vzdelávaní, mali kde sa vzdelávať a aby mali zabezpečené všetky potreby v súvislosti s ich vzdelávacou činnosťou. V danom prípade absentuje priama príčinná súvislosť medzi vydanými rozhodnutiami žalovaných a údajným vzdelávaním rómskych detí v etnicky homogénnych triedach na ZŠ v Terni, ktoré má zakladať ich segregáciu. Napadnutými rozhodnutiami bol iba určený spoločný školský obvod v záujme riadneho vzdelávania žiakov. V opačnom prípade, ak by nereagovali pružne na žiadosť starostu obce Malý Slivník a v súlade so zákonom neurčili spoločný školský obvod, bola by ohrozená riadna školská výchova, ako aj vzdelávací proces žiakov z obce Malý Slivník.

10. Zároveň namietali neurčitost' petitu žalobného návrhu II. uvedením všeobecného a neurčitého pojmu bez uvedenia, aké konkrétne preventívne opatrenia majú žalovaní prijať. V tomto smere poukázali aj na neurčitost' žalobného návrhu III. a IV. vrátane ich nevykonateľnosti.

11. Súd I. inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého z ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona vyplýva, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Musí tvrdiť a predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je odlišnosť, napr. rasa či etnická príslušnosť. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania (uznesenie ÚS SR pod sp. zn. IV. ÚS 6/09 z 30.4.2009).

12. Podľa žalobcu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania rozhodnutiami

žalovaných v 1. a 2. rade vytvorením spoločného školského dôvodu obcí Malý Slivník a Terňa, ktoré mali za následok vyčlenenie rómskych detí do popoludňajšej zmeny, čo predstavuje ich rasovú segregáciu, ktorá má nevyhnutne za následok poskytovanie výchovy a vzdelávania za objektívne nižších kvalitatívnych podmienok vyplývajúcich na nedostatočný všestranný rozvoj osobnosti žiakov, ako aj nedostatočnú socializáciu a integráciu do spoločnosti. Okrem iného vzdelávanie rómskych detí na popoludňajšej zmene má negatívny dopad aj zo širšieho psycho-sociálneho hľadiska. Deti, ktoré sú vzdelávané na popoludňajšej zmene nemôžu participovať na mimoškolských aktivitách, ktoré sú podstatné pre zlepšovanie vzdelávacích výsledkov dieťaťa, na čo boli štátne orgány SR upozornené aj v aktuálnej správe z monitorovacej návštevy komisára Rady Európy pre ľudské práva. Zároveň nadmerne vysoké percento rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vzdelávaných na ZŠ v Terni (na úrovni cca 65 %) v porovnaní s okolitými školami výrazne sťažujú ich inklúziu s deťmi z majority a v konečnom dôsledku spôsobuje, že ZŠ v Terni mala v čase rozhodovania žalovaných a doposiaľ aj na doobedňajšej zmene zriadené etnicky a sociálne homogénne triedy, ktoré sú navštevované žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, čo predstavuje tiež porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.

13. Žalovaní neprijali žiadne účinné opatrenia na odstránenie tohto stavu a naopak rozhodli o spoločnom školskom bode, čím umožnili, aby sa rómske deti z obce Malý Slivník naďalej vzdelávali na ZŠ v Terni v etnicky homogénnych triedach, dokonca aj na popoludňajšej zmene. Žalovaný v 1. rade síce oslovil okolité základné školy s cieľom zistiť ich kapacitné možnosti, avšak nepostupoval s dôkladnou starostlivosťou, pokiaľ sa uspokojil len s písomnými odpoveďami bez hlbšieho zisťovania reálneho stavu. Podľa názoru žalobcu pre možné existujúce kapacitné obmedzenia a súčasne etnické a sociálne zloženie žiakov na školách v regióne môže byť nepochybne účelné uzavrieť dohodu o spoločnom školskom obvode aj s 2 či viacerými školami zároveň a zabezpečiť vzdelávanie rómskych detí z Malého Slivníka vo viacerých školách v okolí s cieľom podporovať ich etnickú a sociálnu rôznorodosť. Za týmto účelom majú povinnosť v prípade potreby zabezpečiť aj účinnú školskú dopravu.

14. Podľa názoru súdu prvej inštancie ust. § 8 zák. č. 596/2003 Z. z. neumožňuje orgánom štátnej správy prijať rozhodnutie o vytvorení viacerých školských obvodov obce, ktorá nemá zriadenú základnú školu s okolitými obcami podľa návrhu žalobcu v súvislosti s prijatím účinných opatrení proti segregácii rómskych detí z obce Malý Slivník.

15. Vychádzajúc z obsahu predmetných rozhodnutí tieto boli vydané za účelom zabezpečenia povinnej školskej dochádzky žiakov z Malého Slivníka, ktorej plnenie bolo ohrozené zrušením spoločného školského obvodu základnej školy zriadenej obcou Terňa pre žiakov s trvalým pobytom v obci Malý Slivník povinných plniť školskú dochádzku v 1. až 4. ročníku základnej školy, a to neexistenciou základnej školy v obci Malý Slivník a nedosiahnutím dohody obce so susednými obcami o spoločnom školskom obvode. Uvedené rozhodnutia orgánov štátnej správy nie je možné považovať za diskriminačné a prijaté v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania pre príslušnosť k rómskemu etniku, keďže sa netýkali iba detí vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku s trvalým pobytom v segregovanej časti obce Malý Slivník obývanej rómskou komunitou, ale všetkých detí obce, ktoré mali vykonávať povinnú školskú dochádzku na 1. stupni základnej školy v rozhodnom období.

16. Z obsahu rozhodnutí žalovaných vyplýva, že bolo realizované podrobné šetrenie priestorových kapacít, ako aj dopravnej obslužnosti základných škôl nachádzajúcich sa v okolitých obciach s konštatovaním, že tieto nedisponovali priestorovými kapacitami na umiestnenie všetkých detí z obce Malý Slivník vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku na 1. stupni vrátane neexistencie priameho dopravného spojenia (ZŠ v obci Tulčík). Jedinou možnosťou by bolo ich umiestnenie na základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov, ktoré ako jediné disponovali voľnými kapacitami, avšak vzhľadom na vzdialenosť obce do mesta až 23 km, dĺžku prepravy 45 až 60 minút s nutnosťou ďalšej prepravy prostredníctvom MHD bola táto možnosť posúdená ako vysoké bezpečnostné riziko. Vzhľadom na nízky vek žiakov a ich nesamostatnosť by bolo nevyhnutné zabezpečiť pri doprave dozor, a preto bolo dochádzanie do základných škôl mesta Prešov z časového, bezpečnostného, ako aj geografického hľadiska vyhodnoteného ako nevhodné.

17. Súd I. inštancie sa zaoberal aj stanoviskom verejnej ochrankyne práv, ktorá sa zaujímala o tento spor. Konštatoval, že v danom prípade neobstojí ani tvrdenie verejnej ochrankyne práv o možnosti vytvorenia spoločného školského obvodu obce Malý Slivník s obcou Tulčík ako zriaďovateľom základnej školy s materskou školou, ktorá má disponovať voľnými kapacitami na 1. stupni v celkovom počte 61. Keďže len v školskom roku 2014/2015 na 1. stupni navštevovalo z obce Malý Slivník ZŠ v Terňi 76 detí (č. l. 97), je nesporné, že uvedená škola nedisponovala voľnými kapacitami na umiestnenie všetkých detí vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku na 1. stupni z obce Malý Slivník, ktorých počet v nasledujúcom období narastal s poukazom na zvýšenú pôrodnosť rómskej populácie (výpoveď svedkyne Ing. Zuzany Poklebovej, riaditeľky ZŠ Terňa). Okrem iného by vytvorenie spoločného školského obvodu s uvedenou obcou bolo vylúčené z dôvodu nezriadenia 0. ročníka na základnej škole v jej zriaďovateľskej pôsobnosti. Taktiež z webových stránok základných škôl susedných obcí okrem ZŠ s MŠ v Terňi vyplýva, že nemajú zriadený 0. ročník.

18. V zmysle ust. § 19 ods. 5 zák. č. 245/2008 Z. z. je 0. ročník určený pre deti, ktoré k 1.9. dosiahli fyzicky vek 6 rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu 1. ročníka základnej školy. Pri zriadení 0. ročníka škola postupuje podľa § 29 ods. 7, 8 a § 19 ods. 4 až 7 zák. č. 245/2008 Z. z. a metodického pokynu Ministerstva školstva SR č. 600/2002-43 k zavedeniu 0. ročníkov.

19. V zmysle čl. 1 ods. 1 uvedeného metodického pokynu 0. ročník základnej školy zriaďuje riaditeľ školy po prerokovaní so zriaďovateľom školy. Keďže zriadenie 0. ročníkov na základných školách nie je vynútiteľné zo strany orgánov štátnej správy (žalovaní v 1. a 2. rade), potom s poukazom na možnosť vytvorenia jedného spoločného školského obvodu základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti okolitých obcí tak nemali vytvorené podmienky pre rozhodnutie o spoločnom školskom obvode s obcou Malý Slivník pre 1. stupeň základnej školy.

20. V súlade s princípom zákazu diskriminácie a segregácie v zmysle ust. § 107 zák. č. 245/2008 Z. z. sa deti alebo žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia zaraďujú do triedy materskej, základnej alebo strednej školy spolu s ostatnými deťmi a žiakmi. Toto neplatí, ak

ide o zaradenie žiaka zo sociálneho znevýhodneného prostredia, ktorý je zaradený do 0. ročníka základnej školy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Na základe uvedeného, potom možno prijať jednoznačný záver, že samotný právny predpis vylučuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania ako prejavu diskriminácie vytvorením 0. ročníkov výlučne deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. Potom neobstojí tvrdenie žalobcu, že následkom rozhodnutí žalovaných rómski žiaci boli v prípade 0. ročníkov vzdelávaní v etnicky a sociálne homogénnych triedach.

21. Okrem iného posudzovanie školskej spôsobilosti dieťaťa vrátane jeho zariadenia do 0. ročníka nie je v pôsobnosti orgánov štátnej správy, ale riaditeľa školy na základe odporúčania Centra poradensko-pedagogicko-psychologických služieb. Školská nespôsobilosť rómskych detí na zaradenie do 1. ročníka základnej školy po dosiahnutí zákonom stanoveného fyzického veku je spravidla dôsledkom neabsolvovania úplnej predškolskej prípravy, ktoré opätovne nie je vynútitel'né orgánmi štátnej správy okrem posledného ročníka v rámci tzv. predprimárneho vzdelávania, ale výlučne závisí na rozhodnutí zákonného zástupcu, či dieťa do predškolského zariadenia umiestni alebo nie.

22. Vykonaným dokazovaním zároveň nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že už v čase podania žaloby bolo na ZŠ v Terni zriadené popoludňajšie vyučovanie, na ktorom boli výlučne vzdelávaní rómski žiaci z Malého Slivníka. Z výpovede riaditeľky ZŠ v Terni vyplynulo, že popoludňajšie vzdelávanie bolo na základnej škole zriadené až v školskom roku 2016/2017 z dôvodu rozhodnutia obce o zriadení 3. triedy materskej školy za účelom zabezpečenia predškolskej prípravy čo najväčšieho počtu detí s trvalým pobytom v obci. V školskom roku 2016/2017 prebiehalo vyučovanie v popoludňajšej zmene v 3 triedach 0.A, 2.B a 3.B (č. l. 325), na ktorej boli vzdelávaní ako žiaci Malého Slivníka, tak aj žiaci z obce Terňa.

23. Podľa názoru súdu prvej inštancie samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou rómskych žiakov nenapĺňa znaky diskriminácie. O diskrimináciu by išlo vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú vzdelávaní v týchto triedach z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Väčšinové zastúpenie rómskych detí je dané aj prevahou rómskej populácie v obci Malý Slivník. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade výstavby modulovej školy navrhovanej ako účinné opatrenie na zabránenie vzniku „segregovanej“ ZŠ v Terni by táto v prevažnej miere bola navštevovaná rómskymi žiakmi obce Malý Slivník práve s poukazom na prevahu rómskeho obyvateľstva.

24. Podľa názoru súdu prvej inštancie žiadnymi opatreniami patriacimi do kompetencie žalovaných nie je možné direktívnym zásahom štátu ovplyvniť etnické zloženie obyvateľstva danej lokality a zároveň garantovať etnickú rôznorodosť školy. Žalovaní ako orgány štátnej správy nie sú oprávnení zasahovať do organizácie vzdelávacieho procesu, ktorá je výlučne v kompetencii riaditeľa školy. Z uvedeného dôvodu potom nemôžu ovplyvniť ani etnickú rôznorodosť jednotlivých tried.

25. Z výpovede riaditeľky ZŠ v Terni vyplynulo, že 1. ročník v prípade zaškolených detí kopíruje triedy materskej školy a v prípade nezaškolených detí triedy 0. ročníka. Ich zaradenie do zmiešaných tried vylúčené nie je, ale až na základe odborného psychologického posúdenia o dosiahnutí požadovanej vzdelanostnej úrovni. K zaradeniu detí z Malého Slivníka do

vyučovania v popoludňajšej zmene uviedla, že išlo o rozhodnutie z praktických dôvodov s poukazom na počet detí z Malého Slivníka prepravovaných prímestskou dopravou na základnú školu. Keďže ranné dopravné spojenia využívajú aj iní občania obce Malý Slivník, nebolo možné zabezpečiť prepravu všetkých detí na dopoludňajšie vyučovanie, a preto časť detí z obce je vzdelávaná na poobedňajšej zmene.

26. Pokiaľ žalobca pre posúdenie, či dochádza k segregácii vo vzdelávaní poukázal na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, tieto podľa názoru súdu prvej inštancie nie sú aplikovateľné pre účely právneho posúdenia, či rozhodnutiami žalovaných ako orgánov štátnej správy o určení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Uvedené rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva sa totižto týkali umiestňovania rómskych detí do špeciálnych škôl, prípadne špeciálnych tried z dôvodu neznalosti úradného jazyka, čo nie je daný prípad.

27. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania tak súd dospel k jednoznačnému záveru o nedôvodnosti podanej žaloby neunesením dôkazného bremena tvrdenia, že rozhodnutiami žalovaných o vytvorení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca nepreukázal, že by žalovaní uvedenými rozhodnutiami znevýhodňovali alebo by mohli znevýhodňovať rómskych žiakov v porovnaní s nerómskymi. Na základe uvedeného, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

28. Námietku žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní, ktorá nesporne vyplýva z ust. § 9a a § 10 zák. č. 365/2004 Z. z. z dôvodu, že popísaným konaním žalovaných mohlo dôjsť k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania neurčitého počtu rómskych detí, súd v danom prípade vyhodnotil ako nedôvodnú. Zároveň ako nedôvodnú posúdil námietku nedostatku právomoci súdu prejednávajú predmetný spor, keďže zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov je možné posúdiť iba v rámci právnej úpravy správneho súdnictva. Keďže predmetom súdneho konania nebolo preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí štátnych orgánov, ale antidiskriminačný spor o porušení zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle ust. § 9 a § 9a zák. č. 365/2004 Z. z., a preto právomoc všeobecných súdov SR, je v tomto prípade daná ust. § 307 a nasl. Civilného sporového poriadku.

29. Výrok o trovách konania právne odôvodnil ustanoveniami § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a § 257 C.s.p.. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd I. inštancie videl v tom, že je nesporné, že žalobca je občianskym združením, ktorého cieľom je presadzovať dodržiavanie občianskych, ľudských práv a základných slobôd v SR a rozvíjať ich plnú realizáciu v súlade s ratifikovanými medzinárodnými dohovormi na ochranu ľudských práv a slobôd. V rámci svojej činnosti sa špecializuje na ochranu práv menšín a venuje sa problematike diskriminácie rómskej etnickej menšiny. Nevyvíja podnikateľskú činnosť, z ktorej by tvoril zisk, ale jeho príjmy sú tvorené účelovo viazanými finančnými prostriedkami v podobe dotácií, grantov a darov rôznych nadácií a právnických osôb, a to na konkrétne aktivity uvádzané v projektoch určené na verejnoprospešnú činnosť.

30. Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania, alebo, aby rozsudok súdu I. inštancie zrušil a vec vrátil súdu I. inštancie na

d'alsie konanie a nove rozhodnutie. Zaroven si uplatnil trovy odvolacieho konania. Odvolanie pravne odvodnil tym, ze sud prvej instancie mu nespravnym procesnym postupom znemoznil, aby uskutočnil jemu patriace procesne prava v takej miere, ze došlo k porušeniu prava na spravodlivy proces (ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.), konanie sudu prvej instancie ma inu vadu, ktora mohla mat' za nasledok nespravne rozhodnutie vo veci (ust. § 365 ods. 1 písm. d) C.s.p.), sud prvej instancie dospel na zaklade vykonanych dokazov k nespravnym skutkovym zisteniam (ust. § 365 ods. 1 písm. f) C.s.p.), jeho rozhodnutie vychadza z nespravneho pravneho posudenia veci (ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p.).

31. Žalobca mal za to, že sud prvej instancie dospel na zaklade vykonanych dokazov k nespravnym skutkovym zisteniam, ked' uzavrel, že žaloba nie je dovodna a žalobca neuniesol dokazne bremeno v spore. Vyznamnou vadou rozsudku napadnutého týmto odvolanim, je podla názoru žalobcu, skutočnosť, že proces hodnotenia dokazov v tejto pravnej veci nie je v súlade s ust. § 191 C.s.p. Podla názoru žalobcu, sud prvej instancie v tejto pravnej veci pri hodnotení vykonanych dokazov neprejavil objektívny postup, nevyužil všetky dostupné zdroje zistovania skutkového základu pre rozhodnutie a nehodnotil vykonané dokazovanie starostlivo tak, aby prihliadol na všetko, čo počas konania vyšlo najavo. Jeho postup a následné rozhodnutie, ktoré touto vadou zaťažil, je tak v príkrom rozpore so zakonom. Poukázal na nález Ústavného sudu Slovenskej republiky zo dna 01.12.2015, č. k. III. ÚS 90/2015-40, podla ktorého antidiskriminačné spory je potrebné vo všeobecnosti považovať za náročné na dokazovanie, a to hlavne vo fáze hodnotenia vykonanych dokazov. Dôvodom formulovaného záveru je práve špecifikum rozloženia dokazného bremena zakladajúce sa na povinnosti žalobcu oznámiť sudu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať (teda nie bez pochybností ustáliť), že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Aj Ústavný sud Českej republiky vo svojom náleze z 8. októbra 2015 vo veci sp. zn. III. ÚS 880/15 za ťažiskovú v antidiskriminačných sporoch považuje úvahu, či v konkrétnom prípade žalobca dokazne bremeno uniesol a založil tým presun dokazného bremena na žalovaného; taká úvaha musí vyplývať zo starostlivo zvážených skutkových okolností prípadu. Žalobca mal za to, že osobitostiam presunu dokazného bremena venoval v rámci súdneho konania pred sudom prvej instancie náležitú pozornosť (vyjadrenie žalobcu zo dna 30.1.2017, str. 3-4) a sudu prvej instancie v priebehu konania dostatočne ozrejmoval osobitosti presunu dokazného bremena zo žalobcu na žalovaného v antidiskriminačných sporoch. Ako je zrejmé z odôvodnenia rozhodnutia napadnutého podaným odvolanim, sud prvej instancie špecifiká rozloženia dokazného bremena v antidiskriminačných sporoch ignoroval, neprihliadol na argumenty žalobcu a judikatúru, na ktorú poukazoval a vo svojom rozhodnutí stroho konštatoval, že žalobca toto svoje dokazne bremeno v spore neuniesol, pretože nepreukázal, že rómští žiaci sú vzdelávaní v rómšských triedach a časť z nich aj na poobedňajšej zmene, z dôvodu ich príslušnosti k rómškemu etniku. (ods. 73 rozsudku).

32. Sud prvej instancie neakceptoval fakt, podporený radou rozhodnutí Európskeho sudu pre ľudské práva, ako aj rozhodnutiami vnútroštátnych sudov, na ktoré žalobca v priebehu konania odkazoval, že segregované vzdelávanie rómšských detí v etnicky homogénnych triedach vždy samo o sebe na prvý pohľad (prima facie) predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Od žalobcu sud prvej instancie, v rozpore so zakonom aj ustálenou rozhodovacou praxou, vyžadoval nielen to, aby preukázal také skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (čo žalobca urobil, keď tvrdil a preukázal, že časť tried na základnej škole v Terni navštevujú výlučne

žiaci a žiačky rómskej etnickej príslušnosti, čo žalovaní v konaní ani nerozporovali, pričom vyučovanie je organizované na popoludňajšej zmene), ale, ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku, súd prvej inštancie očakával od žalobcu aj preukázanie toho, že žalovaní znevýhodňovali alebo by mohli znevýhodňovať rómskych žiakov v porovnaní s nerómskymi (ods. 77 rozsudku). Podľa súdu prvej inštancie žalobca v konaní tiež nepreukázal, že vzdelávanie rómskych žiakov v rómskych triedach na tejto škole sa uskutočňuje z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Žalobca má za to, že nebol povinný produkovať relevantné dôkazy o porušení zásady rovnakého zaobchádzania v celej jej obsahovej náplni. Tá je totiž tvorená o. i. aj kvalifikovaným dôvodom údajnej diskriminácie (§ 2 ods. 1 antidiskriminačného zákona), ktorý žalobca nemusí preukázať, postačuje, ak súdu oznámi skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnický pôvod (IV. ÚS 16/09, III. ÚS 90/2015) - čo žalobca v konaní splnil.

33. Dôkazná situácia v antidiskriminačných sporoch je typická tým, že požiadavka, aby žalujúca strana musela preukázať, že bola diskriminovaná práve a výlučne pre svoj rasový (etnický) pôvod, a nie z iného dôvodu, je celkom zjavne nesplniteľná, lebo preukázať motiváciu (pohnútku) žalovanej strany je z povahy veci vylúčené [nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. Pl. ÚS 37/04 z 26. apríla 2006 (419/2006 Sb., N 92/41 SbNU 173)]. Žalobca zdôraznil, že podľa § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona postačuje oznámiť konajúcemu súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo, čo žalobca splnil. Tým, podľa názoru žalobcu, malo v konaní pred súdom prvej inštancie dôjsť k presunu dôkazného bremena na žalovaných, ktorí mali preukazovať, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušili. Nesprávnym výkladom a aplikáciou ustanovení antidiskriminačného zákona súdom prvej inštancie, však podľa jeho názoru, k presunu dôkazného bremena na žalovaných ani nedošlo, čo žalobca považuje za alarmujúce.

34. Súd I. inštancie sa v odôvodnení rozsudku podľa žalobcu nevyporiadal s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva ani rozhodnutiami vnútroštátnych súdov v obdobných prípadoch namietanej diskriminácie z dôvodu etnickej príslušnosti, na ktoré žalobca v konaní poukazoval, a s ktorými je jeho rozhodnutie v príkrom rozpore. Rovnako sa v rámci hodnotenia dôkazov súd prvej inštancie nevyporiadal ani s dôkazmi, ktoré jednoznačne preukazovali znevýhodňovanie rómskych detí vzdelávaných v etnicky homogénnych triedach a porušovanie zásady rovnakého zaobchádzania - a to najmä pokiaľ ide o žalobcom predložený odborný sociálno-psychologický posudok prof. PhDr. Jany Plichtovej, či odborné stanovisko doc. PaedDr. Alice Petrasovej, PhD. (podanie žalobcu zo dňa 09.12.2016). Z odôvodnenia rozsudku však nie je možné zistiť, ako súd tieto dôkazy hodnotil, a z akého dôvodu na ne pri rozhodovaní o veci neprihliadol. Opomenutie súdu vysporiadať sa s uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou a dôkazmi predloženými žalobcom, ako aj opomenutie vysporiadať sa s dopadom segregovaného vzdelávania na etnickom základe na jednotlivcov i spoločnosť ako takú, či ignorovanie faktu, že segregované vzdelávanie samo o sebe predstavuje nerovné zaobchádzanie, nemožno akceptovať a predstavuje závažný nedostatok v jeho konaní a rozhodnutí o žalobe. Uvedené malo za následok nesprávny záver o tom, či vzdelávanie rómskych detí v etnicky homogénnych triedach a časti z nich na popoludňajšom vyučovaní je alebo nie je skutočnosťou, z ktorej možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (§ 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona).

35. Súd prvej inštancie napr. konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že v čase podania žaloby bola na základnej škole v Terni zriadené popoludňajšie vyučovanie, na ktorom boli výlučne vzdelávaní rómski žiaci z Malého Slivníka (ods. 71 rozsudku). Súd prvej inštancie v tomto smere odkazuje na výpoveď riaditeľky školy, ktorá si pre odstup času už uvedené presne nepamätala, avšak opomína listinné dôkazy, ktoré súdu boli zaslané žalobcom ako príloha žaloby. Z uvedených listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že v novembri roku 2015 (t.j. v školskom roku 2015/2016) bolo na popoludňajšej zmene vzdelávaných v dvoch triedach 33 detí, pričom sa jednalo výlučne o žiakov z Malého Slivníka. (odpoveď riaditeľky školy zo dňa 6.11.2015 v prílohe žaloby). Podľa žalobcu je rozhodná aj skutočnosť, že v konaní boli jednoznačne preukázané negatívne dopady rozhodnutia žalovaných o nezrušení spoločného školského obvodu a ich nečinnosti prijímať účinné opatrenia na predchádzanie diskriminácie. Konkrétne bolo preukázané, že v školskom roku 2016/2017 bolo na popoludňajšej zmene vzdelávaných už 50 detí v troch triedach (ods. 32 rozsudku), čo je nárast oproti predchádzajúcemu školskému roku. Aj zo svedeckej výpovede riaditeľky školy vyplýva, že situácia sa zhoršuje, zaznamenávajú každoročne nárast počtu rómskych detí z Malého Slivníka a kapacity školy už nestačia. Z dôvodu riešenia zložitej situácie boli vytvorené učebne aj v bývalých jasliach avšak je plán obce v uvedených priestoroch zriadiť stacionár, čo v praxi bude znamenať, že ďalších 6 tried bude vyučovaných na popoludňajšej smene. Svedkyňa uvádzala, že na uvedenú situáciu poukazovali a apelovali na štátne orgány, ale bolo to zrejme málo účinné. Čo sa týka možných riešení tejto situácie svedkyňa poukázala na odvolania, ktoré obec podávala v správnom konaní proti rozhodnutiam žalovaných, kedy podrobne analyzovala voľné kapacity na školách v okolitých obciach. (svedecká výpoveď svedkyne Z.P.- riaditeľky školy - zápisnica z pojednávania zo dňa 14.11.2018 str. 7).

36. Na voľné kapacity ostatne poukázala v svojom stanovisku aj verejná ochrankyňa práv, ktorá zároveň zdôraznila aj pozitívnu povinnosť štátnych inštitúcií prijímať opatrenia na odstraňovanie segregácie a jej predchádzanie. Pričom poukázala aj na skutočnosť, že zo zistení Štátnej školskej inšpekcie vyplýva, že na základnej škole v Terni sú zriadené triedy len s rómskymi žiakmi a vyjadrila pochybnosť, či štát vytvoril dostatočné mechanizmy, na to, aby školy nachádzajúce sa v oblastiach s vyšším zastúpením Rómov, mali nielen teoretickú, ale aj objektívne reálnu možnosť dodržiavať zákaz diskriminácie a segregácie, prípadne či štát sám svojou rozhodovacou činnosťou nesťažuje jeho dodržiavanie, v prejednávacom prípade napríklad určením spoločného školského obvodu (list VOP adresovaný súdu zo dňa 21.12.2018, str. 1,2).

37. Žalobca má za to, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom, neobjektívnym hodnotením dokazovania významnou mierou zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu a do jeho práva na spravodlivé súdne konanie. Dôkazné prvky svedčiace v prospech žalovaných súd prvej inštancie kládol do popredia a v podstate iba na nich založili svoje zamietavé rozhodnutie o žalobe. Naopak, vyhol sa hodnoteniu skutočností svedčiacich v prospech žalobcu, a tým ich ani nemohol hodnotiť v súvislosti s ostatnými dôkazmi. Keďže súd prvej inštancie opomenul dôležité skutočnosti prípadu, logicky ich do dôvodov svojho meritórneho rozhodnutia ani nepojal a nevyhodnotil ich. Tým sa jeho rozsudok stáva nedostatočne odôvodneným, a to v ústavne významnej miere.

38. Podľa súdu I. inštancie samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou

rómskych žiakov nenaplňa znaky diskriminácie. (ods. 73 rozsudku) a že žalovaní ako štátne inštitúcie nemajú v právomoci žiadne opatrenia, ktorými by zmenili situáciu na danej škole (ods. 74 a 75 rozsudku).

39. Žalobca opakovane uviedol, že vzdelávanie rómskych detí v etnicky segregovaných podmienkach bez ďalšieho predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a štátne inštitúcie majú tzv. pozitívnu povinnosť prijímať opatrenia na odstránenie segregácie a na jej predchádzanie do budúcnosti. V tomto smere žalobca znovu poukázal na skutočnosť, že tieto závery vyplývajú okrem iného aj z ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj "ESLP") - najmä z rozhodnutí vo veci Sampani a ostatní proti Grécku z 11.12.2012, sťažnosť č. 59608/09, rozhodnutí Komory ESLP vo veci Lavida a ostatní proti Grécku z 30.5.2013, sťažnosť č. 7973/10, rozhodnutí Veľkého senátu ESLP vo veci D.H. a ostatní proti Českej republike z 13.11.2007, sťažnosť č. 57325/00, rozhodnutie Veľkého senátu ESLP vo veci Oršuš a ostatní proti Chorvátsku z 16.03.2010, sťažnosť č. 15766/03, rozhodnutie Komory ESLP vo veci Horváth a Kiss proti Maďarsku z 29.01.2013, sťažnosť č. 11146/11 - a tiež z rozhodnutí slovenských súdov ako napr. rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 5.12.2011, sp. značka 25C/133/2010, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.10.2012, sp. značka 20Co/125/2012 a 20Co/126/2012, rozsudku Okresného súdu v Prešove zo dňa 22.10.2012, sp. zn. 25C/1/2012 a súvisiacimi rozhodnutiami Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.03.2018, sp.zn. 13Co/38/2017 a Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.4.2017, sp.zn. 5 Cdo 18/2015. Súd prvej inštancie na uvedené rozhodnutia neprihliadal, pretože mal za to, že rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, na ktoré žalobca poukázal nie sú aplikovateľné pre účely právneho posúdenia ním rozhodovanej právnej veci (ods. 76 rozsudku) a rozhodnutia slovenských súdov, na ktoré poukazoval žalobca odignoroval.

40. Podľa názoru žalobcu, záver súdu o tom, že vzdelávanie rómskych detí v rómskych triedach samo osebe nepredstavuje diskrimináciu a štátne inštitúcie nemajú pozitívnu povinnosť odstraňovať segregáciu, či jej predchádzať, tak predstavuje významný odklon od ustálenej rozhodovacej praxe a odôvodnenie jeho rozhodnutia tak musí obsahovať aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

41. V neposlednom rade žalobca poukázal na ďalekosiahle negatívne dôsledky napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v spoločnosti ako takej. V dôsledku dlhodobého zlyhávania zodpovedných štátnych inštitúcií v oblasti inklúzie znevýhodnených príslušníkov a príslušníčok rómskej menšiny, existuje nesporne množstvo základných škôl, na ktorých má situácia podobný charakter ako v prejednávanej veci a je, podľa názoru žalobcu, nesporne rovnako nezákonná ako v prejednávanej veci. Školy a samosprávy ako zriaďovatelia sa bez aktívnej podpory štátu a jeho inštitúcií nezaobídu. V prejednávanej veci sa aj obrátili na zodpovedné štátne inštitúcie, aby rozhodli o zrušení spoločného školského obvodu obcí Malý Slivník a Terňa. V praxi by to znamenalo zlepšenie situácie na základnej škole v Terni. Odchodom časti rómskych detí z Malého Slivníka by nemusela riešiť nedostatok kapacít vzdelávaním na popoludňajšom vyučovaní a v čisto rómskych triedach. Pričom je dôležité, aby zároveň rómske deti z Malého Slivníka by mali možnosť sa vzdelávať na školách v okolitých obciach v rôznorodom kolektíve, nie v čisto rómskej modulovej škole v Malom Slivníku, ako neprávne interpretoval súd. Rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol, tak navyše predstavuje nebezpečný odkaz všetkým zodpovedným

subjektom, že segregované vzdelávanie rómskych detí je zákonné a štátne inštitúcie nemajú povinnosť ho prijímaním účinných opatrení odstraňovať, či mu predchádzať, čo je podľa žalobcu neprípustné.

42. Podľa názoru žalobcu, súd prvej inštancie nesprávne pochopil právny koncept segregácie ako formy diskriminácie a povinnosti vyplývajúce v tomto smere tiež z tzv. smernice o rasovej rovnosti Európskej únie (smernica Rady č. 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, ďalej tiež „Smernice“) v spojení s Chartou základných práv Európskej únie. Žalobca sa domnieva, že v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva je potrebné smernicu ako aj domácu aplikáciu práva Európskej únie prostredníctvom antidiskriminačnej legislatívy interpretovať tak, že kompetentné orgány štátu sú zodpovedné nie len za segregáciu, ktorá vznikla ich úmyselným konaním, ale aj za segregáciu, ktorá vznikla ich nedbalosťou, alebo nečinnosťou. Zároveň je podľa žalobcu zřejmé, v súlade s Dohovorom o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (čl. 3) že segregácia je sama o sebe diskrimináciou a zo samej podstaty segregácie vzniká chráneným jednotlivcom ujma. Nie je preto nutné preukazovať špecifické ďalšie znevýhodnenie pre konštatovanie diskriminácie v zmysle článku 2 rasovej smernice Európskej únie. Tieto otázky, aj keď sú zjavne otázkami efektívnej implementácie tejto smernice, neboli doposiaľ riešené judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie a žalobca je toho názoru, že vyriešenie týchto otázok je pre rozhodnutie o jeho odvolaní v súlade s európskou legislatívou esenciálne.

43. Na základe uvedeného žalobca navrhol, v súlade s článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, aby odvolací súd predložil v súvislosti s rozhodnutím o jeho odvolaní nasledujúce predbežné otázky:

a) Je vzdelávanie rómskych detí v čisto rómskych triedach a časti z nich na popoludňajšom vyučovaní na ZŠ Terňa, tak ako vyplýva zo skutkového stavu tohto prípadu diskrimináciou v znení Smernice Rady č. 2000/43/ES z 29. júna 2000, najmä článku 3 jej Preambuly a tiež zákazu diskriminácie a segregácie podľa čl. 3 Medzinárodného dohovoru OSN o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä v prípade Lavida a ostatní proti Grécku, rozsudok z 28.5.2013, číslo sťažnosti 7973/10, § 73?

b) V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku č. 1. má byť segregácia považovaná za priamu diskrimináciu podľa článku 2.2.a Rasovej smernice)?

c) Postačujú skutočnosti tvrdené žalobcom v prejednávanej právnej veci na presun dôkazného bremena na žalovaných (najmä s poukazom na rozsudok SDEU v prípade “CHEZ Razpredelenie Bulgaria” AD v Komisia za zashtita ot diskriminatsia z 16.7.2015, ods. 84, 87, 108 a 125)?

d) V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku musí žalobca v danom prípade preukazovať menej priaznivé zaobchádzanie alebo znevýhodnenie spôsobené segregáciou vo vzťahu ku konkrétnym osobám, alebo pre konštatovanie diskriminácie postačuje predloženie prima facie dôkazov, z ktorých na prvý pohľad vyplýva negatívny dopad segregovaného vzdelávania na spoločnosť a jednotlivcov, akým v prejednávanej veci boli odborné stanoviská odborníka a odborníček z odborov psychológia, pedagogika a sociológia potvrdzujúce

jednoznačne negatívny dopad takéhoto vzdelávania na rómske deti, ale aj na deti z majority a spoločnosť ako takú ?

e) Ak Súd rozhodne, že skutkové okolnosti prípadu predstavujú diskrimináciu v zmysle Rasovej smernice, sú podľa Rasovej smernice relevantné vnútroštátne inštitúcie (žalovaní) povinné prijať také účinné, primerané a odradzujúce opatrenia, ktoré povedú k odstráneniu diskriminácie rómskych detí a jej predchádzaniu do budúcnosti. (článok 15 Rasovej Smernice, s odkazom na rozsudok SDEU v prípade Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti Firma Feryn NV zo dňa 10.07.2008, najmä §§ 35 - 40, čl. 52 a nasl. Preambuly Charty základných práv EU a relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, najmä rozsudku v prípade Horváth a Kiss proti Maďarsku zo dňa 29.01.2009, číslo sťažnosti 11146/11, § 104-105 a rozsudok v prípade Laviida a ostatní proti Grécku zo dňa 28.5.2013, sťažnosť č. 7973/10, § 73)?

44. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v 2. rade. Uviedol, že tvrdenia žalobcu uvedené v bodoch 9.-12. odvolania sú príliš všeobecné, nemôže sa k nim bližšie vyjadriť. Z bodu 77. rozsudku vyplýva, že žalobca neunesol dôkazné bremeno tvrdenia, že rozhodnutiami žalovaných o vytvorení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Údajné segregované vzdelávanie rómskych detí v etnicky homogénnych triedach predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, nie je ani oznámením, ani preukázaním skutočností, z ktorých možno na prvý pohľad usudzovať, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania rozhodnutiami žalovaných o vytvorení spoločného školského obvodu. Poukázal na to, že v žalobe žalobca tvrdil, že žalovaný práve svojimi rozhodnutiami porušil zásadu rovnakého zaobchádzania. Z uvedeného vyplýva, že dôkazné bremeno žalobcu malo spočívať v preukázaní skutočností, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo uvedenými rozhodnutiami. Toto dôkazné bremeno však žalobca v spore podľa názoru súdu neunesol. Súd sa v danom prípade neodchýlil ani od ustálenej rozhodovacej praxe, príkladom ktorej je rozsudok Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 11C/351/2015 zo dňa 6.10.2016. Podľa odôvodnenia uvedeného rozsudku *“Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo ku diskriminácii. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 16/09 zo dňa 30.4.2009). Nemožno sa stotožniť s názorom žalobcu, že vzdelávanie detí v etnicky homogénnej škole, bez ďalšieho, predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca nepreukázal, že by žalovaní znevýhodňovali alebo by mohli znevýhodňovať rómskych žiakov v porovnaní s nerómskymi. Samotný fakt, že školu v súčasnosti navštevujú výlučne žiaci rómskej etnickej príslušnosti neznamená, že dochádza ku diskriminácii. Ak by samotná skutočnosť, že v základnej škole sú vzdelávaní žiaci prevažne rómskeho etnika znamenala diskrimináciu, potom by diskrimináciou bolo aj vzdelávanie žiakov prevažne maďarskej národnosti na školách na južnom Slovensku, či vzdelávanie žiakov rusínskej národnosti na školách na východnom Slovensku.“* S poukazom na uvedené, tvrdenia žalobcu uvedené v predmetných bodoch odvolania sú nepodložené a rozsudok netrpí vadami, ktoré z nich majú vyplývať. Žalovaný v 2. rade je presvedčený, že záver súdu o neunesení dôkazného bremena žalobcom je správny a súladný s príslušnými právnymi predpismi a judikatúrou.

45. K vykonaným dôkazom, k spôsobu ich hodnotenia a k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe (bod 25-44 odvolania) uviedol žalovaný v 2. rade, že zo zápisnice z pojednávania konaného dňa 14.11.2018 nevyplýva, že svedkyňa Ing. Zuzana Poklembová si na čas, kedy bola zriadená na ZŠ s MŠ Terňa popoludňajšia zmena, pre odstup času už presne nepamätala. V tejto súvislosti uviedol, že svedkyňa mala k dispozícii spisovú dokumentáciu (listiny), do ktorých na pojednávaní nahliadala. Zároveň upozornil na skutočnosť, že krivá výpoveď, na rozdiel od listinných dôkazov, má trestnoprávne následky, o čom bola svedkyňa súdom poučená. Zároveň uviedol, že výpoveď predmetnej svedkyne žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybnil. V konaní pred súdom bolo preukázané, že žiaci z Malého Slivníka neboli do popoludňajšej zmeny zaradení z dôvodu ich etnickej príslušnosti, preto k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania nedošlo.

46. K názoru žalobcu, že v konaní boli *„jednoznačne preukázané negatívne dopady rozhodnutia žalovaných o nezrušení spoločného školského obvodu a ich nečinnosti prijímať účinné opatrenia na predchádzanie diskriminácie“* žalovaný v 2. rade nesúhlasí z dôvodov, že v konaní nemohli byť jednoznačne preukázané negatívne dopady rozhodnutia žalovaných o nezrušení spoločného školského obvodu, pretože takéto rozhodnutie žalovaní nikdy nevydali. Konanie pred súdom sa týkalo rozhodnutí o určení spoločného školského obvodu, a nie rozhodnutí o nezrušení spoločného školského obvodu. V konaní nebol preukázaný ani nárast počtu detí vzdelávaných na popoludňajšej zmene oproti predchádzajúcemu roku, keďže podľa výpovede riaditeľky školy Ing. Zuzany Poklembovej v predchádzajúcom školskom roku 2015/2016 na popoludňajšej zmene neboli vzdelávaní žiadni žiaci. Kapacita ZŠ s MŠ Terňa bola ku dňu vydania rozhodnutí žalovaného vyhodnotená ako dostatočná. V tejto súvislosti uviedol, že pri svojom rozhodovaní musí správny orgán vychádzať podľa stavu v čase vydania rozhodnutia, a nie podľa stavu, ktorý môže (ale nemusí) nastať v budúcnosti (napr. nárast počtu žiakov, zriadenie stacionára v priestoroch školy). Bez ohľadu na uvedené, nedostatočná kapacita školy bez ďalšieho nezakladá porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorej podstatným znakom je nerovnaké zaobchádzanie so žiakmi z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku, a nie nesprávne vyhodnotenie priestorových kapacít školy správnym orgánom.

47. K námietke žalobcu, že súd I. inštancie neprihliadal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, uviedol, že v bode 76 napadnutého rozsudku súd I. inštancie uviedol, že rozhodnutia, na ktoré žalobca poukazuje nie sú aplikovateľné pre účely právneho posúdenia, či rozhodnutiami žalovaných ako orgánov štátnej správy o určení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Pokiaľ ide o rozhodnutia slovenských súdov uvedených žalobcom v bode 41. odvolania, skutočnosť, že ich súd v odôvodnení rozsudku neuviedol, neznamená, že ich odignoroval.

48. Žalovaný v 2. rade nesúhlasil ani s tvrdením žalobcu, že rozsudok bude mať následky aj v iných prípadoch, ktoré neboli predmetom konania. V bode 46 odvolania žalobca tvrdil, že zrušenie spoločného školského obvodu obcí Malý Slivník a Terňa, by *„znamenalo zlepšenie situácie na základnej škole v Terni. Odchodom časti rómskych detí z Malého Slivníka by totiž uvedená škola nemusela riešiť nedostatok kapacít vzdelávaním na popoludňajšom vyučovaní a v čisto rómskych triedach. Zároveň rómske deti z Malého Slivníka by mali možnosť vzdelávať sa na školách v okolitých obciach v rôznorodom kolektíve.“* Predmetom konania nebolo riešenie priestorových kapacít ZŠ s MŠ Terňa, ale porušenie zásady rovnakého

zaobchádzania, ktoré sa nepreukázalo. Zároveň v konaní pred súdom nebolo preukázané, že v popoludňajšom vyučovaní sa žiaci vzdelávali v čisto rómskych triedach. Podľa bodu 72. rozsudku „V školskom roku 2016/2017 z dôvodu rozhodnutia obce o zriadení 3. triedy prebiehalo vyučovanie v popoludňajšej zmene v 3 triedach 0.A, 2.B a 3.B (č.l.325), na ktorej boli vzdelávaní ako žiaci z Malého Slivníka, tak aj žiaci z obce Terňa.“ Pokiaľ ide o možnosť rómskych detí z Malého Slivníka vzdelávať sa v okolitých obciach, táto možnosť im vyplýva priamo z ustanovení § 144 ods. 5 v spojení s § 20 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa uvedených ustanovení žiak môže (v súlade s právom zákonného zástupcu na slobodnú voľbu školy pre svoje dieťa) plniť povinnú školskú dochádzku aj v inej ako spádovej škole. Ani v tomto prípade však zákon negarantuje rôznorodosť školského kolektívu školy, a to aj vzhľadom na geografické zloženie obyvateľstva v príslušnej lokalite školy.

49. K návrhu na predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru EÚ uviedol, že segregácia, v prípade ak ide o jednu z foriem diskriminácie, nebola v konaní pred súdom preukázaná. Pokiaľ žalobca pod pojmom segregácia rozumie (bez ďalšieho) vzdelávanie detí v čisto rómskych triedach, ani uvedená skutočnosť nebola v konaní pred súdom I. inštancie preukázaná. S poukazom na uvedené považuje žalovaný v 2. rade všetky predbežné otázky za bezpredmetné. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny v celom rozsahu potvrdil.

50. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný v 1. rade. Žalovaný v 1. rade v predmetnej veci rozhodol o určení spoločného školského obvodu, pričom žalovaný v 2. rade toto rozhodnutie orgánu verejnej moci potvrdil. Žalovaný v 1. rade vykonal v predmetnej veci rozsiahle dokazovanie, a to najmä: inicioval pracovné stretnutie dňa 25.01.2016 so starostom obce Malý Slivník s pánom JUDr. Jozefom Javorským MBA; vyžiadal si podklady od zriaďovateľov škôl mesta Prešov, obcí Terňa, Tulčík, Záhradné, Demjata a Raslavice, a to listom zo dňa 03.02.2016 o kapacitných možnostiach základných škôl a o voľných učebniach v objektoch základných škôl; uskutočnil pracovné stretnutie dňa 03.03.2016 s riaditeľkou Základnej školy s materskou školou v Terni pani Ing. Zuzanou Poklembovou; dňa 07.03.2016 inicioval pracovné stretnutie zástupcov obcí Malý Slivník, Záhradné, Demjata, Raslavice, Tulčík, Terňa a Prešov za účelom prerokovania možnosti vytvorenia spoločného školského obvodu s obcou Malý Slivník; vykonal dňa 20.04.2016 fyzickú ohliadku Základnej školy s materskou školou v Terni za účelom zistenia skutočného stavu a možnosti riešenia. Žalovaný v 1. rade zistil, že v danom čase bolo možné v škole umiestniť max. 472 žiakov a zriadiť 21 tried. V školskom roku 2015/2016 mala uvedená škola 314 žiakov v 21 triedach; v ten istý deň, t.j. 20.04.2016, vykonal fyzickú ohliadku školy v obci Záhradné a dňa 26.04.2016 fyzickú ohliadku Základnej školy Raslavice, Základnej školy s materskou školou Tulčík a Základnej školy v Demjate; v dňoch 28. a 29.04.2016 vykonal fyzickú ohliadku v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov, a to ZŠ Prostejovská 38, ZŠ Sibírska 42, ZŠ Mukačevská 1 a ZŠ Važecká 11.

51. Rozhodnutím žalovaného v 1. rade č. OU-PO-OS1-2016/006217-33 zo dňa 27.05.2016 bol opätovne určený spoločný školský obvod obcí Malý Slivník a Terňa, nakoľko bolo ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov z obce Malý Slivník. Žalovaný v 1. rade rozhodol o vytvorení spoločného školského obvodu medzi uvedenými obcami. Toto rozhodnutie žalovaného v 1. rade a konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo prešlo testom

zákonosti v riadnom odvolacom konaní, pritom odvolací orgán žalovaný v 2. rade konanie a rozhodnutie žalovaného potvrdil rozhodnutím č. 2016-19487/32247:2-10A0 zo dňa 17.08.2016.

52. V zmysle ustanovení § 5 odsek 1 a 2 zákona č. 596/2003 Z.z. žalovaný v 1. rade priamo nezodpovedá za vzdelávanie žiakov. Za vzdelávanie žiakov v Základnej škole s materskou školou v Terňa a za dodržiavanie zákazu diskriminácie, či segregácie na tejto škole zodpovedá v prvom rade riaditeľ školy a škola a v konečnom dôsledku jej zriaďovateľ, ktorým je obec. Podľa ust. § 6 zákona č. 596/2003 Z.z. obec vytvára podmienky na plnenie školskej dochádzky v základných školách, v ktorých je zriaďovateľom.

53. Vychádzajúc z obsahu predmetných rozhodnutí, boli tieto vydané za účelom zabezpečenia povinnej školskej dochádzky žiakov z Malého Slivníka, ktorej plnenie bolo ohrozené zrušením školského obvodu základnej školy zriadenej obcou Terňa pre žiakov s trvalým pobytom v obci Malý Slivník povinných plniť si školskú dochádzku v 1. - 4. ročníku základnej školy, neexistenciou základnej školy v obci Malý Slivník a nedosiahnutím dohody obce Malý Slivník so susednými obcami o spoločnom školskom obvode.

54. Predmetné rozhodnutia žalovaných sa týkali určenia spoločného školského obvodu, a nie organizácie vyučovania na škole, za ktorú žalovaní nezodpovedajú. Konanie žalovaných nie je v priamej príčinnej súvislosti s údajnou diskrimináciou rómskych žiakov tvrdenou žalobcom. Priama príčinná súvislosť musí byť daná medzi každým protiprávnym konaním (porušením zákona) a jeho následkom, inak by nebolo možné určiť zodpovedný subjekt a v konečnom dôsledku by bol každý zodpovedný za všetko. Medzi vydaním uvedených rozhodnutí orgánov verejnej správy o určení spoločného školského obvodu a namietaným vyučovaním rómskych žiakov z Malého Slivníka v etnicky homogénnych triedach na odpoľudňajúcej zmene však priama príčinná súvislosť neexistuje. Žalovaní preto nemôžu byť zodpovední za žalobcom označené porušenie antidiskriminačného zákona.

55. Žalovaný v 1. rade má za to, že žalobca si svoju povinnosť uvedenú v § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona v konaní pred okresným súdom nesplnil. Preto aj argumenty ohľadne ignorovania rozloženia dôkazného bremena okresným súdom považuje žalovaný v 1. rade za nesprávne a zavádzajúce.

56. Žalovaný v 1. rade uviedol, že antidiskriminačné spory je potrebné vo všeobecnosti považovať za náročné na dokazovanie, a to hlavne vo fáze hodnotenia vykonaných dôkazov. Dôvodom je špecifikum rozloženia dôkazného bremena zakladajúce sa na povinnosti žalobcu oznámiť súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať (teda nie bez pochybnosti ustáliť), že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky z 8. októbra 2015 vo veci sp. zn. III. ÚS 880/15, podľa ktorého za ťažiskovú v antidiskriminačných sporoch považuje úvahu, či v konkrétnom prípade žalobca dôkazné bremeno uniesol a založil tým presun dôkazného bremena na žalovaného; taká úvaha musí vyplývať zo starostlivo zvážených skutkových okolností prípadu.

57. Pri sporoch vychádzajúcich z antidiskriminačného zákona sa súd primárne musí zaoberať splnením podmienok uvedených v § 11 ods. 1, ods. 2 antidiskriminačného zákona. Ustanovením § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona je premietnutím smernice Rady EÚ

2000/43/EC z 29. júna 2000 (Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa ustanovuje zásada rovnakého zaobchádzania medzi osobami bez ohľadu na ich rasový alebo etnický pôvod) do občianskeho súdneho konania Slovenskej republiky ohľadne dôkazného bremena v sporoch, kde osoby tvrdia, že voči nim došlo k priamej či nepriamej diskriminácii. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii, resp. zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je jeho rasa či etnická príslušnosť. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania. Strana žalobcu je preto na prvom mieste povinná preukázať „zásah na prvý pohľad“ (prima facie), nepostačuje iba samotné tvrdenie žalobcu či jeho vnútorné presvedčenie, alebo vlastný pocit o takomto zásahu. Z uvedeného potom vyplýva, že predložené dôkazné prostriedky by mali mať takú výpovednú hodnotu, aby preukazovali existujúce objektívne okolnosti daného prípadu, pri ktorých bude možné už na prvý pohľad (prima facie) prijať záver o porušení zásady rovnakého zaobchádzania (t. j. o zásahu).

58. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade poukázal na to, že žalobca nepredložil žiaden dôkaz a ani nenavrhol vykonať žiaden dôkaz na podporu svojich tvrdení, pričom svoje argumenty oprel z väčšej časti iba o citácie rozhodnutí súdnych orgánov. Žalobca v konaní pred súdom napr. nenavrhol vypočúť žiadneho zákonného zástupcu podľa jeho názoru „diskriminovaného“ žiaka, navyše, ak žalovaný v 1. rade chcel v konaní pred súdom vypočúť starostu obce Malý Slivník pána JUDr. Jozefa Javorského, MBA, ktorý situáciu vo svojej obci pozná hádam najlepšie, tak bol to práve žalobca, ktorý žiadal okresný súd, aby návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol.

59. K tvrdeniu žalobcu, že v konaní pred súdom I. inštancie malo dôjsť k presunu dôkazného bremena na žalovaných, ktorí mali preukazovať, že zásadu rovnakého zaobchádzania neporušili, žalovaný v 1. rade uvádza, že žalovaný v 1. rade v žiadnom prípade svojím konaním a rozhodovaním nediskriminoval, a ani nediskriminuje žiakov z Malého Slivníka, a to z dôvodu ich rasy, pôvodu, či z iných dôvodov. Ak by v danom prípade aj malo dôjsť k presunu dôkazného bremena na žalovaných, tak tí počas súdneho konania dostatočnými argumentmi preukázali, že žiadnej diskriminácie voči žiakom z Malého Slivníka sa nedopustili, a teda antidiskriminačný zákon neporušili.

60. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správe v znení neskorších predpisov: *Okresný úrad je miestny orgán štátnej správy. Okresný úrad je preddavková organizácia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Ak by aj mali byť žiaci z Malého Slivníka určitým spôsobom na škole diskriminovaní, tak za túto eventuálnu diskrimináciu by nemohol byť zodpovedný žalovaný v 1. rade. Ten je v prvom rade preddavkovou organizáciou, nemá právnu subjektivitu a iba rozhodoval v správnom konaní v zmysle príslušných právnych predpisov, pričom jeho rozhodnutia sú platné a teda aj zákonné.*

61. Dôvody odvolania, v ktorých sa žalobca odvoláva na vyjadrenia riaditeľky školy nie sú pre toto konanie relevantné, navyše ak za organizáciu vyučovania je práve zodpovedný riaditeľ školy. Riaditeľ ako štatutár školy „organizuje“ výchovu a vzdelávanie žiakov v škole,

v zmysle školského zákona, pričom podľa § 6 školského zákona: obec vytvára podmienky a zabezpečuje výchovu a vzdelávanie žiakov a žiačok v školách, v ktorých je zriaďovateľom a podľa ods. 4: *Obec vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ohrozovania výchovy a vzdelávania maloletého alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku žiaka.*

62. K bodu 33. odvolania žalobcu (voľné kapacity, na ktoré poukázala vo svojom stanovisku verejná ochrankyňa práv, ktorá zároveň zdôraznila pozitívnu povinnosť štátnych inštitúcií prijímať opatrenia na odstraňovanie segregácie a jej predchádzanie), žalovaný v 1. rade dodal, že skutkový stav zistený správnymi orgánmi pri vydávaní žalobcom napádaných rozhodnutí bol iný, napr. v čase rozhodovania o spoločnom školskom obvode obec Tulčik uviedla, že nemá vo svojej škole voľné kapacity.

63. Tvrdenie uvedené v bode 46. odvolania žalobcu, že „Odchodom časti rómskych detí z Malého Slivníka by nemusela riešiť nedostatok kapacít vzdelávaním na popoludňajšom vyučovaní a v čisto rómskych triedach“, je podľa žalovaného v 1. rade samo osebe účelové a navyše hypotetické. Žalovaný v 1. rade v podstate ani nevie, ako by mal rozhodnúť „iba o rómskych deťoch z Malého Slivníka“, keď jeho rozhodnutie o určení spoločného školského obvodu sa týka všetkých detí, ktoré žijú na dotknutom území, a to bez rozdielu na ich pôvodu, rasu a pod.

64. Žalovaný v 1. rade nespochybňuje medzinárodnú a európsku normotvornú činnosť a rozhodovaciu činnosť ESEP v oblasti zákazu diskriminácie, ba práve naopak. Tým, že žalovaný v 1. rade koná v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v súlade so zákonmi, snaží sa v danej oblasti pôsobiť nanajvýš citlivo a v súčinnosti so všetkými zainteresovanými subjektmi. Navyše v danej veci ani nebola vyslovená nezákonnosť rozhodovacieho postupu, procesu pri vydávaní napadnutého rozhodnutia na to príslušným súdom. Žalovaný v 1. rade nemôže priamo zasahovať do organizácie vyučovania v konkrétnej škole a takéto právo ani povinnosť mu nevyplýva zo žiadneho zákona.

65. Žalovaný v 1. rade má za to, že žalobcom uvádzané rozhodnutia ESEP v danej veci vo vzťahu k žalovanému v 1. rade nie je možné použiť. Žalovaný v 1. rade „iba“ určil spoločný školský obvod dvoch obcí, ktoré mali spoločný školský obvod aj predtým. V rámci rozhodovacieho procesu žalovaný v 1. rade použil správnu úvahu, vychádzal zo svojich predchádzajúcich skúseností, z potrieb žiakov z obce Malý Slivník, pričom bral ohľad na viaceré skutočnosti, pre ktoré rozhodol o spoločnom školskom obvode obcí Malý Slivník a Terňa. Základná škola v obci Terňa je pre žiakov z Malého Slivníka geograficky najbližšia, doprava žiakov medzi obcami je vyriešená, žiaci z obce Malý Slivník majú jednak medzi sebou vytvorené určité (kamarátske a rodinné) väzby, ako aj väzby k danej škole v obci Terňa. Základná škola s materskou školou Terňa dosahuje dlhodobu priaznivé výsledky. Učitelia danej školy absolvovali kontinuálne vzdelávacie programy zamerané na zdokonalenie a skvalitnenie výchovnovzdelávacej práce so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. Daná škola predstavuje pre deti zo sociálne znevýhodneného prostredia, resp. deti z obce Malý Slivník to najlepšie možné riešenie, odhliadnuc od skutočnosti, ak by obec Malý Slivník disponovala vlastnou školou.

66. Iba samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou rómskych žiakov neznamená, že ide o diskriminačné konanie podľa antidiskriminačného zákona. O

diskrimináciu by mohlo ísť najmä vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú vzdelávaní v takýchto triedach z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Väčšinové zastúpenie rómskych žiakov v triedach však môže byť dané aj tým, že na škole bolo v čase rozhodovania až 65% žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

67. K tvrdeniu žalobcu, že vyčlenenie rómskych detí do popoludňajšej zmeny predstavuje ich rasovú segregáciu žalovaný v 1. rade dodal, že v danom prípade neexistuje príčinná súvislosť medzi konaním, alebo rozhodovaním žalovaného v 1. rade a vyčlenením rómskych detí do popoludňajšej zmeny. V napádanom konaní šlo iba o určenie spoločného školského obvodu, nie o určenie organizácie vyučovacieho procesu. Napokon zo zákona nie je porušením, ak škola vykonáva vyučovanie v rámci dopoludňajšieho a poobedného vyučovania.

68. Žalovaný v 1. rade záverom uviedol, že preukázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, by však mala škola, prípadne jej zriaďovateľ, pretože ak by sa zistilo a súdom konštatovalo, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, príslušné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu by mala prijať škola, na ktorej k údajnej diskriminácii dochádza.

69. K návrhu žalobcu na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie uviedol, že nevidí dôvod na potrebu vyriešenia v odvolaní uvádzaných predbežných otázok v danej veci a teda na potrebu ich predloženia na Súdny dvor Európskej únie.

70. Podľa názoru žalovaného v 1. rade je navyše hneď prvá otázka, ktorú pokladá žalobca účelová, zavádzajúca a v príkrom rozpore so zisteným skutkovým stavom danej veci. V žiadnom prípade v Základnej škole s materskou školou v Terni nie sú vzdelávaní iba žiaci rómskeho etnika a navyše takéto „triedenie“ žiakov v uvádzanej škole nepoužíva ani samotná škola. Tá operuje s pojmom žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia.

71. Taktiež otázka pod písmenom c.) je zavádzajúca, pretože z nej nie je zrejماً príčinná súvislosť žalovaných k údajnej diskriminácii a prepojenosť našej platnej právnej úpravy a jej aplikácia na danú právnu vec, kde podľa platnej právnej úpravy zodpovedné osoby za vzdelávanie žiakov a organizáciu vyučovania sú škola, riaditeľ a jej zriaďovateľ, a v žiadnom prípade nie žalovaný v 1. rade.

72. V tejto súvislosti je potrebné na záver dodať, že obec Terňa rozhodla jednostranne o zrušení spoločného školského obvodu a tak v zásade zo dňa na deň poslala deti z obce Malý Slivník „na ulicu“. Bol to práve žalovaný v 1. rade, ktorý musel v krátkom čase vyvinúť maximálne úsilie, zistiť skutočný stav v danej veci, vykonať v predmetnom prípade rozsiahle dokazovanie a deťom bez ohľadu na ich rasu, pôvod atď. určiť školský obvod.

73. Základná škola s materskou školou v Terni je pre žiakov z Malého Slivníka geograficky najbližšia, doprava žiakov medzi obcami je vyriešená, žiaci z obce Malý Slivník majú jednak medzi sebou vytvorené určité (kamarátske a rodinné) väzby, pričom samotný okresný súd v bode 62. odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že *jedinou možnosťou by bolo ich umiestnenie na základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov, ktoré ako*

jediné disponovali voľnými kapacitami, avšak vzhľadom na vzdialenosť obce do mesta až 23 km, dĺžku prepravy 45 až 60 minút s nutnosťou ďalšej prepravy prostredníctvom MHD, bola táto možnosť posúdená ako vysoké bezpečnostné riziko. Vzhľadom na nízky vek žiakov a ich nesamostatnosť by bolo nevyhnutné zabezpečiť pri doprave dozor, a preto bolo dochádzanie do základných škôl mesta Prešov z časového, bezpečnostného, ako aj geografického hľadiska vyhodnotené ako nevhodné.

74. Žalobca ako jedno z riešení výstavbu modulovej školy v obci Malý Slivník odmieta. V tejto súvislosti žalovaný v 1. rade dodal, že nie je v záujme malých žiakov (šesť i viac ročných), aby boli vytrhnutí z kolektívu, aby boli pretrhnuté ich sociálne väzby, aby museli začať s prípravou na odchod do školy oveľa skôr a aby šli neznámou trasou do neznámeho prostredia. Tým by sme u nich len podporili záškoláctvo. Podľa žalovaného v 1. rade toto nie je hájenie záujmov „svojich klientov“ zo strany žalobcu. Žalovaný v 1. rade rozhodoval o určení spoločného školského obvodu práve preto, aby žiaci z obce Malý Slivník mali v zmysle zákona zabezpečený prístup k vzdelaniu.

75. Žalovaný v 1. rade považuje petit žaloby za neurčitý, nezrozumiteľný a tak aj za právne neúčinný a žalovaný v 1. rade v podstate ani nesplniteľný. Žalovaný v 1. rade žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok súdu I. inštancie potvrdil.

76. K vyjadreniam žalovaných v 1. a 2. rade sa vyjadril žalobca. Podľa jeho názoru vyjadrenia žalovaných neobsahujú podľa jeho názoru žiadne právne významné a relevantné skutočnosti, ku ktorým by sa už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nevyjadroval, resp. sa im aj v podanom odvolaní nevenoval. Žalobca preto nepovažuje za účelné opätovne na nich osobitným podaním reagovať. Z uvedeného dôvodu žalobca trvá na svojich argumentoch a odvolacích dôvodoch, ktoré uviedol v podanom odvolaní zo dňa 20.03.2019 proti rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 27.2.2019 v predmetnej právnej veci (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) v celom rozsahu a odkazuje na ne. Má za to, že odvolacie dôvody, ktoré označil v podanom odvolaní sú dané a odvolaním napadnuté rozhodnutie trpí závažnými vadami, pre ktoré je potrebné toto rozhodnutie zmeniť, resp. zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca taktiež trvá na svojom návrhu na podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie odvolacím súdom. Má za to, že v danom prípade na rozhodnutie o jeho odvolaní je potrebný výklad práva EÚ o právnych otázkach, ktoré boli v tomto konaní nastolené. Žalobca navrhol, aby odvolací súd v súlade s ust. § 162 ods. 1 písm. c) C.s.p. v spojitosti s ust. § 378 ods. 1 C.s.p. prerušil odvolacie konanie a podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie v zmysle návrhu žalobcu. Až následne po rozhodnutí Súdného dvora EÚ o položených prejudiciálnych otázkach, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe vyhovie v celom rozsahu a prizná žalobcovi náhradu trov konania, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

77. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

78. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

79. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je potrebné poukázať na ustanovenie § 2a odsek 1 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon), podľa ktorého diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

80. Podľa ustanovenia § 2a odsek 2, 3 zákona č. 365/2004 Z.z., priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii. Nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takýto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takého záujmu.

81. Podľa ustanovenia § 3 odsek 1 zákona č. 365/2004 Z.z., každý je povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov, sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, poskytovania tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

82. Podľa ustanovenia § 11 odsek 1, 2 zákona č. 365/2004 Z.z., konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“). Žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosť, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.

83. Podľa ustanovenia § 19 odsek 1 Školského zákona, nikoho nemožno oslobodiť od plnenia povinnej školskej dochádzky.

Podľa odseku 4, ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ školy rozhodne o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok alebo o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu. Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného

zástupcu. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.

Podľa odseku 5, ak sa u žiaka prvého ročníka základnej školy, ktorý nemal odložený začiatok povinnej školskej dochádzky a neabsolvoval nultý ročník základnej školy, v prvom polroku prvého ročníka dodatočne zistí, že nedosiahol školskú spôsobilosť, môže riaditeľ školy za podmienok podľa odseku 4 rozhodnúť o dodatočnom odložení plnenia povinnej školskej dochádzky alebo o jeho zaradení do nultého ročníka. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s dodatočne odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.

Podľa odseku 6, nultý ročník základnej školy je určený pre deti, ktoré k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu prvého ročníka základnej školy.

Podľa odseku 7, ak dieťa ani po odložení začiatku povinnej školskej dochádzky alebo po dodatočnom odložení plnenia povinnej školskej dochádzky nedosiaholo školskú spôsobilosť, najneskôr však 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo ôsmy rok veku, bude zaradené do prvého ročníka alebo so súhlasom zákonného zástupcu do nultého ročníka základnej školy.

84. Podľa ustanovenia § 20 odsek 5 Školského zákona, žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len „spádová škola“), ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu. Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

Podľa odseku 6, riaditeľ spádovej školy je povinný prednostne prijať na plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, ktorí majú miesto trvalého pobytu v školskom obvode spádovej školy, a žiakov umiestnených v školskom zariadení alebo v inom zariadení na základe rozhodnutia súdu, ktorého sídlo sa nachádza v školskom obvode tejto spádovej školy, a to až do výšky maximálneho počtu žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je počet žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky, ktorí ju majú plniť v spádovej škole, vyšší, ako sú kapacitné možnosti spádovej školy, postupuje zriaďovateľ podľa osobitného predpisu.

85. Podľa ustanovenia § 29 odsek 1 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Školský zákon“), základná škola v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania tohto zákona podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickéj, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.

86. Podľa ustanovenia § 107 odsek 3 Školského zákona, deti zo sociálne znevýhodneného

prostredia alebo žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia sa zaraďujú do triedy materskej školy, triedy základnej školy alebo do triedy strednej školy spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi. To neplatí, ak ide o zaradenie žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorý je zaradený

- a) do nultého ročníka základnej školy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo
- b) do špecializovanej triedy podľa § 29 ods. 11.

87. Podľa ustanovenia § 5 odsek 1, 2 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 596/2003 Z.z.“) Školu a školské zariadenie riadi riaditeľ. Riaditeľ zodpovedá za

- a) dodržiavanie štátnych vzdelávacích programov určených pre školu, ktorú riadi,
- b) vypracovanie a dodržiavanie školského vzdelávacieho programu a výchovného programu,
- c) vypracovanie a dodržiavanie ročného plánu ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov,
- d) dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré súvisia s predmetom činnosti školy alebo školského zariadenia,
- e) každoročné hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov,
- f) úroveň výchovno-vzdelávacej práce školy alebo školského zariadenia,
- g) rozpočet, financovanie a efektívne využívanie finančných prostriedkov určených na zabezpečenie činnosti školy alebo školského zariadenia,
- h) riadne hospodárenie s majetkom v správe alebo vo vlastníctve školy alebo školského zariadenia.

88. Podľa ustanovenia § 6 odsek 1 zákona č. 596/2003 Z. z., obec pri prenesenom výkone štátnej správy zriaďuje a zrušuje všeobecne záväzným nariadením základné školy podľa siete (§ 15).

Podľa odseku 3, obec vytvára podmienky na

- a) výchovu a vzdelávanie detí a žiakov najmä tým, že zriaďuje školy a školské zariadenia,
- b) plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách, ktorých je zriaďovateľom,
- c) zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v školách a v školských zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom,
- d) zabezpečenie výchovy a vzdelávania detí a žiakov s mimoriadnym nadaním a talentom v školách a v školských zariadeniach, ktorých je zriaďovateľom.

Podľa odseku 4, obec vykonáva štátnu správu v prvom stupni vo veciach ohrozovania výchovy a vzdelávania maloletého alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku žiaka.

89. Podľa ustanovenia § 8 odsek 1, zákona č. 596/2003 Z.z., obec určí svojím všeobecne záväzným nariadením školský obvod základnej školy zriadenej obcou. Školský obvod základnej školy tvorí územie obce alebo jej časť. Ak je obec zriaďovateľom viacerých základných škôl, obec svojím všeobecne záväzným nariadením určí školské obvody pre jednotlivé základné školy.

Podľa odseku 2, ak obec nezriadi základnú školu, môže sa dohodnúť so susednými obcami na spoločnom školskom obvode základnej školy. Ak sa takáto dohoda neuzatvorí a bude

ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, rozhodne o spoločnom školskom obvode základnej školy okresný úrad v sídle kraja.

Podľa odseku 3, žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalé bydlisko, ak sa zákonný zástupca žiaka nerozhodne podľa odseku 4.

90. Podľa odseku 4, žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu, v ktorom má trvalé bydlisko, so súhlasom riaditeľa základnej školy, do ktorej sa hlási. Riaditeľ základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý, oznámi túto skutočnosť riaditeľovi základnej školy v školskom obvode, v ktorom má žiak trvalé bydlisko, ako aj zriaďovateľovi základnej školy, do ktorej bol žiak prijatý. Obec, ktorá je zriaďovateľom tejto základnej školy, oznámi obci, v ktorej má žiak trvalé bydlisko, jeho prijatie do základnej školy v príslušnom školskom obvode.

91. Podľa ustanovenia § 14 odsek 1 zákona č. 596/2003 Z.z., ministerstvo podľa tohto zákona riadi výkon štátnej správy na úseku školstva vypracovávaním koncepcií a vydávaním všeobecne záväzných právnych predpisov, smerníc a pokynov, zjednocovaním postupu pri ich používaní a kontroluje tento výkon.

Podľa odseku 4, ministerstvo vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach, v ktorých okresný úrad v sídle kraja rozhoduje v prvom stupni.

Podľa odseku 5 písm. a), ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní a organizácii škôl a školských zariadení a na zabezpečovanie ich výchovno-vzdelávacej práce.

92. K návrhu na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie odvolací súd uvádza:

Podľa ustanovenia § 162 odsek 1 C.s.p., súd konanie preruší, ak

- a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť,
- b) pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania,
- c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

Podľa odseku 2, súd konanie preruší aj bez návrhu; v takom prípade pred vydaním uznesenia o prerušení konania upovedomí strany a dá im možnosť vyjadriť sa k dôvodom prerušenia konania.

Podľa odseku 3, o zamietnutí návrhu na prerušenie konania súd rozhodne spolu s rozhodnutím vo veci samej.

93. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné tento návrh zamietnuť z dôvodu, že žalobcom špecifikované otázky boli súdom I. inštancie v dostatočnom rozsahu zodpovedané a bolo vykonané potrebné dokazovanie, ktoré vyústilo k záverom, ktoré prijal súd I. inštancie.

Odvolací súd nevidí dôvod, aby otázke hodnotenia dôkazov súdom I. inštancie prikladal inú váhu, vstupoval do jeho úvah, pretože smerovalo k správnym právnym záverom.

94. Podľa názoru odvolacieho súdu vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade ani nemôžu byť posudzované iné skutkové otázky, než tie, ktoré hodnotil súd I. inštancie.

95. Ten vychádzal z procesu pred súdom a tvrdení účastníkov, že má dochádzať k diskriminácií. Tejto otázke sa venoval súd I. inštancie, riadne zisťoval skutkové okolnosti prípadu, majúci základ v antidiskriminačnom zákone. Žalovaní si svoju dôkaznú povinnosť v zmysle uvedeného zákona splnili, s konštatovaním, s ktorým sa stotožnil aj odvolací súd. Žalovanému ako štátnemu orgánu totiž po informáciách, ktoré obdržal vznikla povinnosť rozhodnúť o zriadení spoločného školského obvodu.

96. Za organizáciu vzdelávania a školského procesu je zodpovedný riaditeľ školy (§ 5 odsek 1, 2 zákona č. 596/2003 Z. z.). Plnenie povinnej školskej dochádzky zabezpečuje obec (§ 6 odsek 1, 3 zákona č. 596/2003 Z. z. zriaďuje a zrušuje všeobecne záväzným nariadením základné školy podľa siete, obec vytvára podmienky okrem iného na a) výchovu a vzdelávanie detí a žiakov najmä tým, že zriaďuje školy a školské zariadenia, b) plnenie povinnej školskej dochádzky v základných školách, ktorých je zriaďovateľom).

97. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu I. inštancie, že absentuje príčinná súvislosť medzi vydanými rozhodnutiami žalovanými a tvrdením žalobcu o vzdelávaní rómskych detí v etnicky homogénnych triedach.

98. Po tak rozsiahlom zistenom skutkovom stave je predloženie prejudiciálnych otázok podľa odvolacieho súdu nadbytočné.

99. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd v súlade s ust. § 162 odsek 3 C.s.p. návrh na prerušenie konania zamietol.

100. K odvolacej námietke týkajúcej sa hodnotenia dôkazov a prenesenia dôkazného bremena odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. III. ÚS 880/2015 zo dňa 8. októbra 2015, podľa ktorého „*K ustanovení § 133a občanského soudního řádu (byť ve znění ke dni 21. 5. 2006) se vyslovil Ústavní soud též v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 37/04 ze dne 26. 4. 2006 (419/2006 Sb., N 92/41 SbNU 173), v němž posuzoval ústavnost institutu přesunu důkazního břemene. Z něj vyplývá, že osobě, která se cítila být diskriminována, nestačí pouze tvrdit, že došlo k diskriminačnímu jednání. "Tato osoba v soudním řízení musí nejen tvrdit, ale i prokázat, že s ní nebylo zacházeno obvyklým, tedy neznevýhodňujícím způsobem. Neprokáže-li toto tvrzení, nemůže v řízení uspět. Dále pak musí tvrdit, že znevýhodňující zacházení bylo motivováno diskriminací (pozn. aut.: zde na základě rasového nebo etnického původu). Tuto motivaci ovšem prokazovat nemusí, ta se v případě důkazu odlišného zacházení předpokládá, je však vyvratitelná, prokáže-li se (dokazováním) opak. Ostatně požadavek, aby strana žalující musela prokazovat, že byla diskriminována právě a výlučně pro svůj rasový (etnický) původ, a nikoli z důvodu jiného, je zcela zjevně nesplnitelný, neboť prokázat motivaci (pohnutku) žalované strany je z povahy věci vyloučeno."* 25. Důkazní břemeno tedy neleží pouze a výlučně na straně žalované, ale též na straně žalující. Žalobce je tak povinen prokázat znevýhodňující zacházení, tedy že s ním bylo

ve srovnání s tzv. komparátorem (osobou ve srovnatelné situaci) zacházeno znevýhodňujícím způsobem z diskriminačního důvodu. Pokud strana žalující svou část důkazního břemene unese, dochází k přesunu důkazního břemene na žalovanou, která prokazuje svá tvrzení, že k diskriminaci na základě zakázaných důvodů v daném případě nedošlo. Jinými slovy, v případě, že dojde k přesunu důkazního břemene, žalovaný musí prokázat, že jeho rozhodnutí je odůvodněno nikoli diskriminačními (zakázanými) důvody, nýbrž jinými (přípustnými) důvody (srov. též rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 17. července 2008, S. Coleman proti Attridge Law a Steve Law, C-303/06, bod 55).“

101. V procese hodnotenia dôkazov súdom I. inštancie nie je možné vytknúť svojvoľné hodnotenie dôkazov. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd I. inštancie vyhodnotil všetky dôkazy smerujúce k objektívnemu zisteniu tvrdenia žalobcu, či rozhodnutiami žalovaných došlo k diskriminácii rómskych žiakov alebo nie.

102. Z obsahu rozhodnutia vyplýva, že súd I. inštancie venoval dostatočnú pozornosť dôkazom, ktoré navrhol žalobca, dôkazom, ktoré potreboval sám vykonať majúci na zreteli otázku presunu dôkazného bremena v prípade charakteru tohto sporu.

103. Námietka odvolateľa v bode 25 v tom smere, že súd I. inštancie selektívnym prístupom k hodnoteniu dôkazov neprihliadol na všetko, čo v konaní vyšlo najavo sa javí bezdôvodná. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd I. inštancie pri hodnotení dôkazov venoval všetkým predloženým dôkazom a v odôvodnení rozhodnutia sa s nimi vyporiadal. Na základe vykonaného dokazovania dospel odvolací súd zhodne so súdom I. inštancie k názoru, že v prejednávanom spore obsah spisu, predovšetkým žalobcom predkladané dôkazy a označené skutočnosti, nepredpokladajú prenos dôkazného bremena na žalovaných.

104. Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 30.4.2009 sp.zn. IV. ÚS 16/09 konštatoval *„Subjektívny názor sťažovateľa na diskrimináciu jeho osoby nie je dôvodom na prijatie záveru, že vo vzťahu k nemu mohlo dôjsť k diskriminačnému postupu. Z vnútroštátnej právnej úpravy (do 31. júna 2004 § 13 ods. 7 Zákonníka práce a od 1. júla 2004 § 11 ods. 2 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov v spojení s § 13 ods. 5 Zákonníka práce) totiž vyplýva, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale zaťažuje aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii jeho osoby. Žalobca musí tvrdiť a zároveň aj predložiť také dôkazy (uniesť dôkazné bremeno), z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je napr. jeho rasa či etnická príslušnosť (pôvod). Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania.“*

105. Je dôležité dať do pozornosti, že rozhodnutia žalovaných v 1. a 2. rade sa týkali určenia spoločného školského obvodu a nie organizácie vyučovania na škole, za ktorú žalovaní nezodpovedajú, a ktorá by mala mať za následok diskrimináciu zo strany označených žalovaných. Konanie žalovaných nie je v priamej príčinnej súvislosti s

diskrimináciou rómskych žiakov tvrdenu žalobcom.

106. K odvolacej námietke žalobcu k záveru súdu o zriadení, resp. nezriadení popoludňajšieho vyučovania pred školským rokom 2016/2017, odvolací súd poukazuje, že žalobca poukázal na emailovú komunikáciu zo dňa 6.11.2015 medzi žalobcom a riaditeľkou školy, ktorá bola prílohou žaloby, a z ktorej vyplýva, že popoludňajšie vyučovanie už bolo zriadené v novembri roku 2015, pre potreby vzdelávania výlučne rómskych žiakov z Malého Slivníka. Súd I. inštancie pri hodnotení dôkazov vychádzal z výpovede riaditeľky základnej školy na pojednávaní dňa 14.11.2018. Riaditeľka potom, ako nahliadla do listín, ktoré mala pred sebou, uviedla, že popoludňajšia zmena v školskom roku 2016/2017 bola vytvorená, a na otázku, či bola vytvorená aj pred rokom 2016/2017 uviedla, že predtým si vystačili s uvedeným počtom tried. Žalobca, ktorý bol prítomný na pojednávaní, nespochybnil toto tvrdenie riaditeľky školy a teda ani súd I. inštancie nemal dôvod tvrdenie svedkyne považovať za sporné (§ 151 odsek 1 C.s.p.).

107. Súd I. inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia v bode 63 venoval aj stanovisku verejnej ochrankyne práv. Správne konštatoval, že toto tvrdenie nie je správne, keďže z údajov uvedených v odvolaní obce Terňa proti rozhodnutiu žalovaného v I. rade vyplýva, že v školskom roku 2014/2015 bolo na prvom stupni vo vyučovacom procese z obce Malý Slivník 76 detí a tento počet sa mal naďalej zvyšovať. Zároveň z vykonaného dokazovania vyplynulo, že 0 ročník bol vytvorený len na Základnej škole Terňa. Preto odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že súd tieto dôkazy odignoroval, resp. sa im nevenoval.

108. Odvolací súd nespochybňuje tvrdenie žalobcu, o tom, že vzdelávanie rómskych detí v etnicky segregovaných podmienkach, bez ďalšieho predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania a štátne inštitúcie majú tzv. pozitívnu povinnosť prijímať opatrenia na odstránenie segregácie a na jej predchádzanie do budúcnosti. Tieto závery vyplývajú aj zo žalobcom poukazovanej ustálenej rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä z rozhodnutí, na ktoré poukázal žalobca. Avšak nemožno súhlasiť so žalobcom, že tento prejednávaný prípad je totožný s prípadmi na ktoré poukazuje.

109. Vec Horváth c/a Kiss proti Maďarsku z 29.01.2013 sa týkal diagnostiky a umiestnenia dvoch rómskych detí do špeciálnych škôl. Obaja sťažovatelia pochádzali z rómskych osád a boli diagnostikovaní s ľahkým mentálnym postihnutím. Ich rodičia pri diagnostikovaní prítomní neboli a s preradením do špeciálnych škôl nesúhlasili. Sťažovatelia argumentovali, že posúdenie ich ľahkého mentálneho postihnutia bolo diskriminačné v dôsledku ich etnického pôvodu a sociálneho znevýhodnenia. Nesprávna diagnostika bola dôsledkom testov, ktoré boli kultúrne a sociálne predpojaté a viedli k chybnéj diagnóze. Súd argumentoval, že išlo o prípad nepriamej diskriminácie a porušenie článku 2 protokolu 1 v spojení s článkom 14 Európskeho dohovoru. Vo veci Horváth a Kiss proti Maďarsku (sťažnosť č. 11146/11) Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), konštatoval, že rómske deti boli nadmerne zastúpené v špeciálnych školách kvôli systematickým chybám v diagnostike mentálneho postihnutia, ESLP vyjadril obavu z dôsledku redukovaného obsahu vzdelávania a systému zredukovaného vzdelávania, aj keď nespochybnil právo Maďarska na zakladanie špeciálnych škôl. Upozornil tiež na vysoké nastavenie hraničných hodnôt pre zaradenie do špeciálnych škôl, ktoré boli na úrovni IQ 86. WHO odporúča ako je hraničnú hodnotu IQ 70. ESLP pripomenul zraniteľnú situáciu Rómov, čomu by štát mal venovať

zvýšenú pozornosť a zdôraznil, že štát má špecifickú pozitívnu povinnosť zabrániť tomu, aby sa opakovali prípady diskriminácie z minulosti, alebo diskriminačné praktiky skryté v neutrálnych testoch. Opatrenia, ktoré prijala maďarská vláda, boli v tom čase považované za neadekvátne.

110. V prípade Českej republiky: špeciálne školy ako nástroj segregácie D.H. a ďalší proti Českej republike z 13. novembra 2007 (Veľká komora) sa súd zaoberal umiestnením 18 rómskych detí do špeciálnych škôl pre poruchy učenia na základe merania intelektuálnej schopnosti dieťaťa v pedagogicko - psychologickej poradni v rokoch 1996 - 1999. Umiestnenie prebehlo na základe rozhodnutia riaditeľa, vychádzajúc z výsledkov testu. Školy si tiež zabezpečili súhlas rodičov s umiestnením do špeciálnych škôl. Sťažovatelia argumentovali, že ich umiestnenie do špeciálnych tried je rasovou diskrimináciou. Testy, ktoré predchádzali zaradeniu do špeciálnych škôl, boli kultúrne predpojaté a umožňovali vplyv rasových predsudkov zo strany školských úradov. Súd potvrdil, že systematická prax umiestňovania rómskych detí do škôl na základe predpojatých testov je rasovou diskrimináciou v prístupe k právu na vzdelanie. S rómskymi deťmi sa preto zaobchádzalo menej priaznivo než sa zaobchádzalo s nerómskymi deťmi v rovnakej situácii. Veľká komora uviedla, že testy posudzovania schopností detí učiť sa sú predmetom vedeckej diskusie a výskumu, a nie je na súde, aby posúdil ich platnosť. Napriek tomu prišiel k záveru, že výsledky testov, ktorých nezaujatosť je prinajmenšom otázna, nepredstavovali objektívne a rozumne odôvodnenie rozdielneho zaobchádzania podľa článku 14 Dohovoru. Uviedla tiež, že štát neprijal dostatočne efektívne ochranné opatrenia, ktoré by prihliadali na osobitné potreby znevýhodnenej skupiny. Dôsledkom bolo nielen redukované učivo, ale aj skutočnosť, že žiaci v školách boli izolovaní od majority. Ich vzdelanie im výrazne sťažilo osobnostný rozvoj a možnosť integrovať sa do spoločnosti.

111. Vo veci Sampanis a ďalší proti Grécku, 5. júna 2008, jedenásť rómskych rodičov z tábora Psari pri Aspropyrgos žalovali Grécko za to, že s ich deťmi bolo zaobchádzané menej priaznivo ako s deťmi v porovnateľnej situácii. Sťažovatelia navštívili dňa 21. septembra 2004 základnú školu v Aspropyrgos, kam chceli prihlásiť svoje deti. Zástupkyne školy ich však odmietli zapísať s tvrdením, že nedostali špeciálny pokyn od ministerstva potrebný k tomuto úkonu. Učiteľky tvrdili, že hneď ako dostanú pokyny, deti prijmú. Takéto pozvanie na zápis však rodičia nikdy nedostali. V novembri a decembri 2004 navštívili tábor učitelia prvého stupňa, ktorí sa snažili rodičov presvedčiť, aby svoje deti do školy zapísali. Táto akcia nebola úspešná, keďže v danom školskom roku už rodičia svoje deti do školy nezapísali. S pomocou mimovládnej organizácie škola prijala 54 rómskych detí v júni 2005. V septembri 2005 to vyvolalo vlnu protestov nerómskych rodičov, ktorí blokovali vchod do školy a žiadali, aby boli rómske deti umiestnené do oddeleného pavilónu školy. V októbri 2005 Sampanis a ďalší proti Grécku (sťažnosť 32526/05) boli rómske deti presunuté do oddelenej budovy s tromi prípravnými triedami, ktoré navštevovali výlučne rómske deti. Nerómski rodičia ukončili blokádu školy. Počas tohto obdobia si situácia vyžiadala opakované zásahy polície. Po požiari v roku 2007 boli rómske deti presunuté do novopostavenej školy v Aspropyrgos. EŠLP konštatoval, že na základe predložených dôkazov možno dôvodne predpokladať, že došlo k diskriminácii, a tak presunul dôkazné bremeno na vládu, ktorá mala dokázať, že deti nediskriminovala. Vláda toto bremeno neuniesla. Rómski rodičia jednoznačne preukázali záujem prihlásiť svoje deti do školy. Ak by im aj chýbali niektoré dokumenty, miestne úrady mali dbať na špecifickú situáciu rómskych detí a prijať opatrenia

na to, aby mohli byť úspešne prihlásené do školy. Vláda rovnako neobhájila existenciu tzv. prípravných ročníkov, keďže nikdy deťom žiadne testy, ktoré by poukazovali na potrebu špecifickej prípravy, nerobili. ESLP jednohlasne potvrdil, že umiestnením rómskych detí do oddelenej budovy školy došlo k ich diskriminácii.

112. Vo veci Lavida a ďalší proti Grécku z 30. mája 2013 dvadsaťtri gréckych štátnych príslušníkov rómskeho pôvodu podalo na ESLP sťažnosť, že ich umiestnenie do školy výlučne pre rómske deti je diskrimináciou. Sťažovatelia pochádzali z mesta Sofades, kde polovicu obyvateľov tvorili Rómovia. V meste boli štyri základné školy, pričom jedna z nich bola postavená pri tzv. starom rómskom gete. Mesto vytvorilo pre túto školu obvod, ktorý zahŕňal aj neďaleké tzv. nové sídlisko, a to namiesto inej školy, ktorá bola bližšie. Mesto tak vytvorilo etnicky homogénne školy a koncertovalo rómskych žiakov práve v škole pri rómskom gete. Podľa súdu bolo neprijatím účinných opatrení, ktoré by zamedzili vytváraniu segregovanej školy, porušené právo rómskych detí na nediskrimináciu.

113. Vo veci Orsus a ďalší proti Chorvátsku, 16. marca 2010 (Veľká komora), pätnásť chorvátskych občanov patriacich k rómskej menšine žalovalo Chorvátsko za segregované vzdelávanie. Tvrdili, že obsah segregovaného vzdelávania pre Rómov bol v porovnaní s oficiálnym štátnym vzdelávacím programom zredukovaný Lavida a ďalší proti Grécku (sťažnosť č.7973/10) Oršuš a ďalší proti Chorvátsku (sťažnosť č. 15766/03) o 30 %. Sťažovatelia argumentovali, že boli diskriminovaní v prístupe k vzdelávaniu. Miestne sudy akceptovali argument školy, že rómske deti boli zaradené do oddelených tried preto, že nevedeli dobre po chorvátsky. Vláda tento argument uviedla aj v obrane pred ESLP. ESLP však konštatoval diskrimináciu vo vzťahu k právu sťažovateľov na vzdelávanie a poukázal na to, že takéto riešenie jazykových nedostatkov nebolo optimálne. Všimol si tiež, že v oddelených triedach neabsolvovali žiadny špeciálne navrhnutý program pre deti s jazykovými nedostatkami a nedošlo ani k prestupom do bežných tried. Nedostatok kontroly a transparentnosti pri vytváraní rómskych tried tak nechal značný priestor pre svojvôľu. ESLP si tiež všimol, že v danej oblasti pritom základné vzdelanie nedokončilo 84 % rómskych žiakov a štát neprijal žiadne podporné opatrenia. ESLP vyzval na zastavenie segregácie a prijímanie pozitívnych opatrení na podporu integrácie.

114. Vo vzťahu k rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 25C/1/2012 zo dňa 22.10.2012, ktorý bol potvrdený Krajským súdom v Prešove sp.zn. 13Co/38/2017 zo dňa 20. marca 2018 Okresný súd Prešov napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaní v 1. rade Mesto Sabinov a žalovaný v 2. rade Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, porušili vo vzťahu k žalobcom v 1. až 8. rade zásadu rovnakého zaobchádzania. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalovaní v 1. a 2. rade porušili zásadu rovnakého zaobchádzania v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou (ďalej len „antidiskriminačný zákon“), keď žalovaný v 1. rade ako prenajímateľ bytov vystaľoval žalobcov z centrálnej časti mesta do bytov nižšieho štandardu, nachádzajúcich sa mimo zástavbu mesta výlučne na základe kritéria ich rómskeho pôvodu a žalovaný v 2. rade neskúmal dôsledne zámer výstavby bytov v tejto oblasti a poskytnutím dotácie porušil záväzok štátu prijímať opatrenia na ochranu pred diskrimináciou. Žalovaný v 1. rade nepreukázal bez akýchkoľvek pochybností, že k diskriminácii nedošlo, keď zo zápisníc Mestskej rady v Sabinove vyplýva, že v oblasti Telek išlo o výstavbu rómskych bytov. Rekonštrukciu nehnuteľností v centre mesta, v ktorých mali pôvodne

žalobcovia nájomné byty, nepovažoval súd za objektívne a rozumné zdôvodnenie konania žalovaného v 1. rade voči žalobcom aj z dôvodu, že v čase dania výpovede nebolo vydané stavebné povolenie na rekonštrukciu nehnuteľností, čo je podmienkou vypovedania nájmu bytu podľa § 711 ods. 1 písm. e) Občianskeho zákonníka. Ďalej Okresný súd Prešov uviedol, že byty, ktoré žalovaný v 1. rade poskytol žalobcom nezodpovedali kritériám náhradného bytu, išlo o byty nižšieho štandardu, postavené za pomoci dotácie štátu pre neplatičov a neprispôsobivých občanov, pričom žalobcovia v 3. a 4. rade dostali byt aj napriek tomu, že v zmysle dohody neodpracovali potrebný podiel na byte, z čoho možno vyvodíť, že žalovaný v 1. rade mal záujem na presťahovaní žalobcov do lokality Telek. Byty, do ktorých boli žalobcovia presťahovaní, neboli spôsobilé na okamžité užívanie a vyžadovali si ďalšie investície zo strany žalobcov. Obranu žalovaného v 1. rade spočívajúcu v tom, že mesto nemalo iné náhradné byty mimo lokalitu Telek, považoval za účelovú, keďže v konaní bolo zistené, že nájomcom, ktorí sa súdnou cestou bránili proti vystaňovaniu, poskytol byty v meste. Náhradné byty v oblasti Telek boli vystavané mimo súčasnej zástavby mesta Sabinov, hoci z predložených dôkazov vyplynulo, že boli vypracované štúdie poukazujúce aj na iné vhodnejšie lokality pre výstavbu bytov; vyhodnotenie lokality Telek nebolo predložené. Do lokality Telek boli vystaňovaní iba občania rómskeho pôvodu. Porušenie zásady rovnakého zaobchádzania preukazuje aj tá skutočnosť, že hoci v nehnuteľnosti na Námestí slobody žila aj neprispôsobivá občianka nerómskeho pôvodu, táto nebola vystaňovaná do lokality Telek. I keď sa žalovaný v 1. rade bránil tým, že byty v tejto oblasti neboli pridelené jednotlivcom, žalobcovia tvrdili, že byty na Teleku sú pridelené aj jednotlivcom, pričom žalovaný v 1. rade toto tvrdenie žalobcov ničím nevyvrátil. Nepriamu diskrimináciu súd prvej inštancie videl v tom, že hoci žalovaný v 1. rade tvrdil, že išlo o byty pre neplatičov alebo neprispôsobivých občanov a svoje konanie zakrýval navonok neutrálnym predpisom, z vyjadrení zástupcov žalovaného v 1. rade bolo zrejmé, že vedel o tom, že väčšina takýchto obyvateľov je rómskeho pôvodu. Žalovaný v 1. rade nepreukázal ani to, že petície majoritného obyvateľstva proti výstavbe bytov v inej lokalite ako Telek, mali vplyv na zmenu rozhodnutia mesta o výstavbe bytov.

115. Vzhľadom na predloženú argumentáciu uvedenú tak žalobcom ako aj žalovanými v 1. a 2. rade, berúc do úvahy aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa názoru odvolacieho súdu nedošlo k diskriminácii tým, že žalovaní si plnili svoju zákonnú povinnosť a rozhodnutím určili spoločný školský obvod potom, čo obec Terňa vypovedala obci Malý Slivník spoločný školský obvod. Povinná školská dochádzka je vychádzajúca zo zákona a zo samotného pojmu povinnou. Žalovaní nemali inú možnosť ako tú, že ich povinnosťou bolo reagovať na daný stav a určiť jeden spoločný školský obvod pre všetky deti, tak z obce Malý Slivník, ako aj z obce Terňa, bez rozdielu na ich pôvod a rasu. V konaní nebolo tvrdené a ani preukázané, že školský obvod bol zriadený len pre deti rómskeho pôvodu. V tomto kontexte prejednávajúca vec nesúvisí s rozhodnutiami na, ktoré žalobca v konaní poukázal.

116. Segregácia žiakov rómskeho pôvodu je dlhodobým a Európskou úniou vyčítaným problémom Slovenskej republiky. Žalobcovi nič nebráni v budúcnosti dohliadať tento proces výučby k subjektom, ktorých sa to priamo týka, a ktorí priamo zodpovedajú za organizáciu a riadenie vyučovacieho procesu.

117. Odvolací súd sa stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením súdu I. inštancie, s prihliadnutím na vyššie uvedené, a preto odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia

§ 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

118. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa ust. § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ust. § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. V odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Avšak zhodne so súdom I. inštancie aj odvolací súd s poukazom na postavenie žalobcu ako občianskeho združenia na ochranu práv menších, ktorý nevykonáva podnikateľskú činnosť z ktorej by dosahoval zisk, má za to, že je to dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý odôvodňuje aplikáciu ust. § 257 C.s.p. Vzhľadom na to odvolací súd nárok na náhradu trov odvolacieho konania úspešným žalovaným nepriznal.

119. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

V Prešove dňa 20. augusta 2020

JUDr. Anna Koval'ová
predsedníčka senátu, sudkyňa spravodajkyňa

JUDr. Branislav Breza
člen senátu

JUDr. Martin Fiľakovský
člen senátu

Za správnosť vyhotovenia: PhDr. Monika Kochanová